

Számos projekttel készül a Bolyai ebben a tanévben is

Erasmus, országos versenyek, kitűnő eredmények

Fotó: Nagy Tibor

Már a tavalyi tanévben számos kiváló eredményt tudhatott magáénak Marosvásárhely legnevesebb alma matere, amit annak is köszönhet, hogy idejében nekiálltak a tervezésnek, és az iskola vezetősége öt évre előre felépítette a stratégiáját.

Nagy-Bodó Szilárd

– A terveink között fajsúlyosan szerepelt és szerepel a nemzetközi kapcsolatok minél nagyobb fokú felélénkítése – mondta lapunknak Hajdú Zoltán, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum igazgatója. Elmondta, hogy ezek a kapcsolatok lehetőséget kínálnak számukra, hogy ellessék, (Folytatás a 4. oldalon)

Elköltözik a megyei útkarbantartó részleg

Az új helyszín előnye egyebek között, hogy onnan a munkagépek könnyedén ki tudnak jutni a megyei utakra.

2.

A cukorbetegség nem akadály a sportban

Cukorbeteg gyerekek, fiatalok és felnőttek szaladtak együtt egészséges társaikkal szombaton a marosvásárhelyi Somostetőn, ahol a Maros Megyei Cukorbeteg Gyerekek és Fiatalok Egyesülete immár hetedik alkalommal szervezte meg az Ascotid Trail Race futóversenyt.

4.

A bekecsi honvédekre emlékeztek

Múlt szombaton újra emlékezni és tisztelni gyűlt a Bekecs hegyre a megye magyarsága, de akadtak résztvevők a szomszédos Hargita megyéből is. A rendezvényre az idei bekecsi lovas nap keretében került sor.

5.

Hatvan éve az oktatói pályán

Kovács Levente rendező 60 éve tanít a marosvásárhelyi színművészetin, a mai Művészeti Egyetemen. Erről beszélgettünk kötetlenül, a teljesség igénye nélkül a Mesterrel.

7.

OPTICA OPTOFARM

20% KEDVEZMÉNY*

- óvodásoknak
- iskolásoknak
- egyetemistáknak

* Részletek az üzleteinkben.
Keress bizalommal! 0265 212 304 Marosvásárhely, Szászrégen, Szováta

Aktuális

Reneszánsz az agorán

Kaáli Nagy Botond

Három a magyar igazság – tartja a mondás, ami mögött sok minden rejtezik, de most nem ez a lényeg. Hanem az, hogy a héten történt szenzációs események fényében nyugodtan megváltoztathatnánk négyre: immáron a negyedik magyar származású magyar állampolgár nyert Nobel-díjat – hétfőn Karikó Katalint, kedden Krausz Ferencet nevezte meg a bizottság szóvivője mint az idei élettani és orvosi, valamint fizikai Nobel-díj nyertesét. Velük együtt tizenhétre emelkedett a magyar Nobel-díjasok száma, de közülük csak négyen – Szent-Györgyi Albert, Kertész Imre, Karikó Katalin és Krausz Ferenc – rendelkeztek, illetve rendelkeznek magyar állampolgársággal a világ legrangosabb díjának odaítélésekor. És közöttük Karikó Katalin az első magyar nő, aki Nobel-díjat kapott.

És most nézzünk magunkba. Mekkora büszkeség mindez egy olyan kicsiny népnek, mint amilyen mi vagyunk. Mekkora öröm kellene legyen, hogy egy, majd két Nobel-díjas tudóssal is gazdagodtunk az idén! És mekkora elégtétel olvasni, hogy Karikó azért az évtizedeken át tartó kutatómunkájért kapta a díjat, amelyet oly sokszor semmibe vettek, épp csak ki nem vettek, esélytelennek vélték – olyannyira, hogy az egyik amerikai egyetemen válaszul elé állították: vagy felhagy a kutatásaival, vagy csökkentik a fizetését. Nem hagyott fel. És csökkentették: a Nobel-díjt érő munka egyetemi kutatója kevesebbet keresett akkor, mint egy gyorsétermi alkalmazott. És most, amikor büszkének kellene lennünk mind a tudományos eredményre, (Folytatás a 3. oldalon)

OKTÓBER

4., szerda
A Nap kel
7 óra 24 perckor,
lenyugszik
18 óra 57 perckor.
Az év 277. napja,
hátravan 88 nap.

IDŐJÁRÁS
Többnyire felhős

Hőmérséklet:
max. 23 °C
min. 9 °C

*Isten éltesse!

Ma FERENC,
holnap AURÉL napja.
AURÉL: a latin Aurelius nem-
zetségnévből származik, amely-
nek jelentése: aranyos.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. október 3.

1 EUR	4,9745
1 USD	4,7430
100 HUF	1,2860
1 g ARANY	278,5272

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Egy sávon zajlik a közlekedés

Október 3-tól Marosszentkirály községben, Náznánfalván, a 152A jelzésű megyei úton, a Forrás (Izvorului) utca és a Mező (Câmpului) utca kereszteződésénél található hidaknál nyolc hónapig egy sávon, jelzőlámpás forgalomirányítással zajlik a közlekedés – közölte a Maros Megyei Tanács.

Mezőségi gazdanap

Gazdanapot tartanak október 8-án, vasárnap a mezőpaniti sportpályán. A rendezvény reggel 9 órakor traktoros felvonulással kezdődik, 10 órától pedig a mezőségi termelők hagyományos termékeiből nyílik vásár. 11 órától ünnepi istentiszteletre kerül sor. A hivatalos megnyitót 14 órától tartják, ennek keretében kerül sor a Székely termék védjegy, valamint a Magyarok kenyere program keretében összegyűlt adományok átadására. 14.30-tól Hogyan tovább, mezőségi termékek? címmel kerekasztal-beszélgetést szerveznek. A délután folyamán több előadást hallgathatnak meg az érdeklődők, 17 órától A munkavédelem fontossága a mezőgazdaságban, 17.15-től Modern eszközök a mezőgazdaságban címmel, 18 órától pedig a borkészítés rejtelmeibe kalauzolják el a szakemberek a látogatókat. Az esti órákban borkóstoló, szabadtéri mulatság, valamint zenés műsor gondoskodik a résztvevők szórakoztatásáról.

Magyar napok Marosszentgyörgyön

A marosszentgyörgyi 21-es számú gróf Petki Dávid cserkészcsapat és a marosszentgyörgyi Kolping Család október 7-én, szombaton megszervezi a marosszentgyörgyi magyar közösség napját, amelynek fővédnöke Nacsá Lőrinc, a Magyar Országgyűlés KDNP-s képviselője. A rendezvény 10 órakor az unitárius templomban ökumenikus istentisztelettel kezdődik, majd 12 órától koszorúzási megemlékezés lesz az aradi vértanúk tiszteletére a római katolikus templom udvarán. A rendezvény hivatalos megnyitója a parókia kertjében lesz 13 órakor. A helyszínen a kézművessátrakban megismerkedhetnek az érdeklődők a szalmafonással, a bőrművességgel, a faragással, a sajt- és tepertőkészítéssel, a szilvaifőzéssel, a szövéssel, a kalácsdíszítéssel, gyümölcspréssel és pánkósütéssel. Lehet majd lovagolni, egy jurtát is felállítanak, a Caritas sátrában pedig gyermekfoglalkozások lesznek. Az est a 19 órától kezdődő táborúzzal mellett népdal- és nótáesttel zárul a Cinege zenekar közreműködésével.

Minifocipálya készül Marosszentgyörgyön

Egy újabb, európai uniós alapokból finanszírozott pályázat munkálatait fejezik be hamarosan Marosszentgyörgyön az Állomás utcában, ahol egy új minifocipályát alakítanak ki. A műfüves pálya a vasúti átkelő után kapott helyet, és öltözőkkel, zuhanyzókkal, valamint éjszakai világítással is rendelkezik. Az építkezés során felmerült néhány probléma, ugyanis nem volt egyszerű megoldani a közművesítést, mivel a vasút alatt kellett átvezetni az egyes vezetéseket. Mindezek ellenére lassan elkészül a pálya és pár hét múlva mindenki számára bérelhető lesz.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

Készül az új helyszín

Elköltözik a megyei útkarbantartó részleg

Építkezés zajlik Nyárádszereda szomszédságában, a tompai eltérőnél, a volt útügy területén. A Maros Megyei Tanács megvásárolta a területet, mivel a megyei útügyi igazgatóság útkarbantartó részlegének a székhelyét a gépparkkal, valamint az irodákkal együtt szeretnék odaköltöztetni. Amennyiben minden a terv szerint halad, jövőre már az új székhelyen fog működni az intézmény.

Érdeklődésünkre Molnár Imola, a Maros Megyei Tanács sajtószóvivője elmondta, a megyei önkormányzat megvásárolt egy négyezer négyzetméteres területet azzal a céllal, hogy oda költöztessék a megyei tanács útügyi igazgatóságának egy részlegét; az útkarbantartó, az úgynevezett intervenciós osztály fog ott működni. A jelenlegi marosvásárhelyi Kinizsi Pál utcában lévő székhelyről költöztetik át az munkagépeket, raktárhelyiségeket Nyárad-

szeredába, illetve egy műhely, valamint az irodák is az új helyszínen kapnak majd helyet. A megyei tanács útügyi igazgatóságának a szóban forgó részlege az utak és az útszélek karbantartásával foglalkozik, a hatáskörébe tartozik az útpadkák rendezése, az átereszek, hídfők takarítása, javítása, az utak mentén lévő fák, bokrok metszése, az ágak levágása, valamint a sürgősségi útkarbantartás. Az új helyszín előnye egyebek között, hogy onnan a munkagépek könnyedén ki tudnak jutni a megyei utakra. A beruházást a megyei önkormányzat saját költségvetésből finanszírozza, 6,9 millió lejt szánnak erre, a szükséges közművesítés biztosításában Nyárádszereda polgármesteri hivatala segít be. A munkatelepet a tavasszal adták át a kivitelezőnek, és 18 hónap áll a rendelkezésére, hogy elkészüljön a beruházással – tudtuk meg a megyei önkormányzat sajtóirodájától. (menyhárt)

Látványterv

Október 15-ig lehet pályázni

IX. Legszebb erdélyi magyar dal

Kilencedik alkalommal hirdetnek zenei pályázatot erdélyi zenészeknek, zenekaroknak, tapasztalatától függetlenül lehet benevezni. A pályázatok leadásának határideje október 15., vasárnap.

A pályázat elsődleges célja, hogy elősegítse és népszerűsítse a minőségi, magyar nyelven íródott, itthoni dalok születését, emellett olyan tehetséges zenészeknek nyújtson bemutatkozási lehetőséget, akik nehezebben kapnak nyilvánosságot.

Pályázni lehet egyszemélyes produkcióval és zenekarral is, műfaji megkötés nélkül. A pályázó zenészek és zenekarok jelentkezését a *Legszebb erdélyi magyar dal: az év felfedezettje* kategóriába várják. Fontos megemlíteni, hogy hangsúlyt fektetnek a már sikeres zenekarokra is, hisz a középpontba a DAL fog kerülni. A pályázó zenészek és zenekarok tehát lehetnek teljesen amatőrök, avagy már jól ismert zenészek. A korhatárral kapcsolatban szintén nincsenek megkötések.

A Legszebb Erdélyi Magyar Dal 2023 címre a rajongók által lehet dalokat nevezni. A címre nevezett dalok közül a zsűri szakmai szempontok alapján kiválasztja a legjobb hat dalt, amelyek közül közönségsvavazás segítségével dől el, hogy melyik lesz Erdély legszebb magyar dala. Az egyetlen szabály az, hogy csak erdélyi zenekarok 2022. január 1-je után megjelent dalait lehet benevezni a versenybe. Az érdeklődők egy nevezőlap segítségével nevezhetnek be ked-

venc erdélyi magyar dalukat, mely megtalálható a Legszebb Erdélyi Magyar Dal Facebook-oldalán.

A felhívásra bármilyen zenei stílusban lehet nevezni, sőt, kifejezetten bátorítják az underground stílusokban alkotókat, hogy dalaikkal színesítsék a hazai zenei palettát.

A pályázatok leadásának határideje 2023. október 15., vasárnap éjfélig.

Az év felfedezettje pályázaton való részvétel kritériumai között megemlítenédő: A beküldött dal magyar nyelven írt, saját szerzemény kell legyen. Nem fogadnak el dalfordítást, megzenésített verset vagy feldolgozást. A zenekarok együtt dolgozhatnak külső szövegíróval, viszont a felhasznált szövegek nem lehetnek már publikált írások. Tematikai megkötés nincs, viszont a beküldött dalok szövege nem tartalmazhat gyűlöletbeszédet, nem lehet szexista, rasszista, xenofób, felbújtó jellegű. A pályázat kiemelten támogatja a minél sokszínűbb zenei paletta megteremtését, ezért bátorítják a pályázókat, hogy kevésbé ismert stílusú dalokkal is nevezzenek. Egy zenekar maximum három dallal jelentkezhet. A pályázaton való részvételhez nem kell stúdióminőségben felvett dalokat beküldeni, de a rossz minőségű hanganyag kizáró jellegű. A kritériumok be nem tartása a versenyből való kizárást vonja maga után – áll az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Ifjúsági Szervezetének felhívásában. A pályázás feltételeiről bővebben a <https://www.emkisz.ro/> honlapon lehet tájékozódni. (szer)

Az aradi vértanúkra emlékeznek Marosvásárhelyen

Az aradi vértanúk kivégzésének 174. évfordulójára szervez megemlékezést október 6-án, pénteken 17 órától a Székely vértanúk emlékművénél az RMDSZ marosvásárhelyi szervezete.

A szervezők felkérlik a rendezvényen részt vevő személyeket és szervezeteket, hogy a hagyományos koszorúzás helyett egy szál virággal tisztelegjenek a vértanúk emlékére.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasag.ro E-mail: nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Krausz Ferenc, Pierre Agostini és Anne L’Huillier kapja idén a fizikai Nobel-díjat

Krausz Ferenc, **Németországban élő, magyar születésű fizikus**, Pierre Agostini, **Egyesült Államokban tanító francia fizikus és Anne L’Huillier, Svédországban dolgozó, szintén francia fizikus kapja az idei fizikai Nobel-díjat a Svéd Királyi Tudományos Akadémia keddi stockholmi bejelentése szerint.**

Az indoklás szerint a tudósok az elismerést az elektronok atomon belüli mozgásának vizsgálatát szolgáló attoszekundumos fényimpulzusokat előállító kísérleti módszereikért kapják.

A három díjazott – akik közül Krausz Ferenc és Anne L’Huillier kutatásaiért megkapták tavaly a Wolf-díjat is – kísérleteivel új eszközöket adott az emberiségnek az atomokban és molekulákban lévő elektronok világának felfedezéséhez. Pierre Agostininek, Krausz Ferencnek és Anne L’Huillier-nek sikerült létrehozni olyan extrém rövid ideig tartó fényimpulzusokat, amelyekkel vizsgálni lehet az elektronok mozgásának vagy energiaváltozásának gyors folyamatait.

Az elektronok világában a változások rendkívül rövid idő, néhány tized-attoszekundum (a másodperc milliárdod részének milliárdod része) alatt zajlanak le. A díjazottak kísérleteik során olyan ultrarövid, attoszekundumos fényimpulzusokat hoztak létre, amelyek felhasználhatók az atomokon és molekulákon belüli folyamatok mérésére.

Az alap kutatás jelenleg az univerzum megértését célozza, de számos területen – például az elektronikában és az orvosi diagnosztikában is – lesz lehetőség a gyakorlati alkalmazására.

Hans Ellegren, a Svéd Királyi Tudományos Akadémia főtitkára a bejelentés után telefonon hívta fel Anne L’Huilliert.

„Ez fantasztikus” – mondta a díjról a tudós, akit éppen egyetemi előadása közben találtak meg a hírrel. A Lund Egyetem professzora hangsúlyozta, hogy a tanítás nagyon fontos számára.

Mint kiemelte, sokat jelent a Nobel-díj, mivel ez a legtekintélyesebb elismerés. „Hihetetlen” – tette hozzá a kutató, aki a meghatottságtól nehezen jutott szóhoz, megjegyezve, hogy a kategória eddigi díjazottjai között nem volt túl sok nő (ő az ötödik, aki megkapja a fizikai Nobel-díjat), így a díj ezért is nagyon értékes számára.

Krausz Ferenc móri születésű magyar fizikus 1985-ben párhuzamosan szerzett villamosmérnöki oklevelet a Műegyetemen és fizikusi diplomát az ELTE TTK-n. Kutatómunkáját a BME Fizikai Intézetében kezdte Bakos József irányítása alatt a lézerfizika területén. Doktori fokozatát már a Bécsi Műszaki Egyetemen szerezte 1991-ben, ahol később docensként, majd professzorként is dolgozott. 2003-ban a németországi Garchingban található Max Planck Kvantumoptikai Intézet igaz-

gatójává nevezték ki, emellett 2004 óta a müncheni Lajos-Miksa Egyetem (Ludwig-Maximilians-Universität) Kísérleti Fizika Tanszékének vezetője.

Pierre Agostini a franciaországi Aix-Marseille Egyetemen szerzett diplomát, és PhD-jét is ott szerezte meg 1968-ban. Dolgozott Franciaország mellett Németországban, Hollandiában és az Egyesült Államokban is. Jelenleg az Ohioi Állami Egyetem professzora.

Anne L’Huillier szintén 1968-ban kapta meg PhD-jét a párizsi Pierre és Marie Curie Egyetemen. Kutatott Svédországban és az Egyesült Államokban is, jelenleg a Lund Egyetemen tanít Svédországban.

A kitüntetettek 11 millió svéd koronán osztoznak egyenlő arányban. A díjat hagyományosan december 10-én, az elismerést alapító Alfred Nobel halálának évfordulóján adják át.

Krausz Ferenc: Nem voltam biztos benne, hogy álmodom-e, vagy ez a valóság

„Nem voltam biztos benne, hogy álmodom-e, vagy ez a valóság” – mondta a nobelprize.org oldalon közzétett interjúban Krausz Ferenc, Németországban élő magyar fizikus, akit kedden otthonában ért a hír, hogy két másik kutatóval együtt ő kapja idén a fizikai Nobel-díjat.

Éppen laborvezetésre készült az intézetében, amikor Stockholmból hívták – mesélte Adam Smithnek, a Nobel Prize Outreach tudományos igazgatójának. Az első gondolata az volt, hogy hány barátja, kollégája és munkatársa járult hozzá ehhez a sikerhez közvetlenül vagy közvetve – tette hozzá, hangsúlyozva: nagyon hálás nekik, és a közreműködésük nélkül a kutatásai, amelyeket Bécsben kezdett, majd Németországban folytatott, nem jutottak volna ideig.

„Őn a második magyar, aki Nobel-díjat kapott ezen a héten” – vetette fel Smith az interjúban. Krausz Ferenc válaszában felidézte, hogy el volt ragadtatva Karikó Katalin Nobel-díjától. Hozzátette, hogy sajnos személyesen egyelőre nem ismeri, de természetesen ismeri a munkásságát, és nagy csodálójá nemcsak azért, amit elért, hanem azért is, ahogy elérte. Nehéz körülmények között akkor is folytatta kutatásait, amikor senki sem bízott benne, és soha sem adta fel, ami legalább olyan fontos üzenet, mint maga az eredmény, amit elért – méltatta. Mint mondta, nagy örömmel néz találkozásuk elé.

Krausz kifejtette, hogy számára kutatásai során az a legizgalmasabb, ha olyasmint láthat, amit korábban senki sem. „Hihetetlen pillanat volt, amelyet soha nem fogok elfelejteni” – mesélte arról a reggelről, amikor bécsi laboratóriumában 2001-ben először fedezte fel, hogy az attoszekundumos impulzus technikával képesek feltárni az elektronok mozgását. (MTI)

Erről jut eszembe

Bizonytalan idöket élünk. Vegyük ezt most szó szerint, és ne az életesélyeinkre, életkörülményeinkre gondoljunk. Azok fényesnek semmiképp sem nevezhetők, akár beszélünk róluk, akár nem. A kalendáriumot forgatva döbbsentem rá, mennyire nem számíthatunk az időszámításra sem. Egyet gondolunk, vagyis valakik, akik számítanak, egyet gondolnak, és máris más nap van, mint gondoltuk volna. Erre persze sokan mások is rájöhetnek évszázadokkal korábban, de én most ütöttem újra bele. Olvasom, hogy ma ugyan október 4. van, de holnap nem biztos, hogy 5. lesz. Na, ez így megtévesztő, 1582-ben okozhatott ez a nap nagy zavarodottságot. Akkor lépett életbe a legtöbb katolikus országban a XIII. Gergely pápáról elnevezett naptár, amely szerint október 4. után október 15. következett. Az emberek egyből veszítettek tíz napot, és a legtöbben nem is tudtak róla. Akkoriban nem terjedtek olyan gyorsan és simán a hírek, álhírek, mint napjainkban, nem volt okostelefon, mindenki a maga módján volt okos, vagy hitte annak magát. Az ilyenszerű kalendáriumi turpisság jóval később ütött meg

ekkorát, 1917. október 25-én, a nagy októberi szocialista forradalom idején, ami nálunk november 7-én zajlott. Az oroszok a julián naptár szerint dátumoztak, mi maradtunk a pápáinál. Olyannyira, hogy még ma is November 7. néven becézzük Vásárhely egyik legrégebbi „új” negyedét. Pedig eredeti számításban október 25. lenne az igazi neve. Zavaros az egész. Talán ezzel magyarázható az is, hogy az általam lapozgatott kalendárium szerint október 25-én nincs semmiféle világnap. November 7. viszont a magyar opera napja, illetve rákellenes nap. Na, ezt add össze! Október 4. pedig, vagyis a mai 24. óra, az állatok világnapja. Ezt mindenki ünnepelheti. Vagy azért, mert..., vagy azért, mert maga is szereti az állatokat. Az eszmefuttatásom egyébként aligha több zabhegyezésnél, a világon mit sem változtat, de azt jól jelzi, mennyire lehet a valóságról szóló dolgokat csürni-csavarni. Valahogy így vagyunk a nyári-téli időszámítással is. Egyesek akarják, mások nem, sokak szerint van értelme, sokak szerint fölösleges. Kinek van igaza? Az ördög sem tudja. Van, ahol már bejelentették, ná-

lunk is, hogy idén még biztos visszaál-lunk a téli időszámításra, vagyis október 29-én hajnali három órakor hátmenetben töltünk egy órát. Nem muszáj kiszállni az ágyból, úgymint jön a ráadás. Aztán napokig ráérünk siránkozni, mennyire megvisel az átállás. Érdekes, a nagy történelmi átállásainkat valahogy könnyebben elviseltük, elviseljük, mint ezt az „órát ide-oda” csalafintaságot. Egyébként mire beleszoknánk a télbe, máris nyakunkon a jövő március 31-i visszavonulás. Már ha addig el nem dől, miben egyezik meg a világ. Ez különben csak amolyan szőrszálhasogatás részemről, ráadás az előbb említett zabhegyezésre. A világ ugyanis sohasem egyezik meg teljesen, legfeljebb abban, hogy valakinek valamilyen nincs igaza. Itt helyesebb lenne többes számot használnom, de valójában mindegy, hiszen általános a vélemény, hogy ütött az emberiség utolsó órája. Ami biztos, bármilyen meleg és hosszú volt a nyár, a csillagászati ősz már szeptember 23-án elkezdődött. Aztán, hogy ebből mi lesz, azt talán, ha minden jól megy, órától függetlenül majd meglátjuk. (N.M.K.)

Ország – világ

Törvénybe foglalják a medvekvótát

Szaktanulmányokra alapozva dolgozta ki Tánccos Barna, az RMDSZ Hargita megyei szenátora azt a tervezetet, amely törvényben rögzítené a barnamedve-vadászatra vonatkozó megelőzési és beavatkozási kvótákat. Az RMDSZ parlamenti frakciói által kidolgozott és kedden iktatott jogszabálytervezetet több mint 100 törvényhozó látta el kézjeggyével. Az RMDSZ parlamenti frakciónak az a célja, hogy egy olyan törvényes keretet fogadtasson el, amely az emberi életet helyezi előtérbe, ugyanakkor tudományos alapon meghatározott megelőzési és beavatkozási vadászati kvótákat rögzít a romániai medvepopulációt illetően. Az RMDSZ törvénytervezetét első házként a szenátus tárgyalja, majd a tervezetről a képviselőház szakbizottsági munkálatai után az alsóház plénuma hozza meg a végső döntést. (közlemény)

Kormányfő: az államnak nem szabad eltűnnie az antiszemitizmust és gyűlöletbeszédet

A kormányfő szerint egy állam szilárdsága az adott társadalomban tapasztalható antiszemitizmus, idegengyűlölet, diszkrimináció és rasszizmus szintjén is lemérhető, éppen ezért az államnak nem szabad eltűnnie az ilyen megnyilvánulásokat, illetve az interneten terjesztett gyűlöletbeszédet és összeesküvés-elméleteket sem. Marcel Ciolacu a kormány székházában megrendezett keddi rendezvényen beszélt erről, amelyen a parlament házelnökei, kormánytagok, oktatók és diákok képviselői, valamint a romániai zsidó hitközség vezetői vettek részt abból az alkalomból, hogy a 2023–24-es tanévtől kezdődően a romániai középiskolai és szakoktatási keret-terv közös törzsének részeként bevezették „A zsidók története. A holokauszt” című új tantárgyat. (MTI)

A spanyol király Pedro Sánchezt kérte fel kormányalakításra

VI. Fülöp spanyol király Pedro Sánchez ügyvivő miniszterelnököt, a Spanyol Szocialista Munkáspárt (PSOE) főtitkárát kérte fel kormányalakításra – ismertette a döntést Francina Armengol, a spanyol parlament alsóházának elnöke kedden. Pedro Sánchez a második felkért jelölt a posztra, miután a július végi általános választásokon győztes konzervatív Néppárt elnöke, Alberto Núñez-Feijóo nem kapta meg a parlament támogatását a poszthoz. VI. Fülöp az elmúlt két napban a parlament hét pártjának vezetőjét fogadta, hogy felmérje a kormányalakítási esélyeket. (MTI)

Reneszánsz az agorán

(Folytatás az 1. oldalról)

mind a díjra és az ezekhez vezető – szinte megszállottan konok – kitartásra, két év szünet után rögtön megjelent a közösségi média felületein az orvostudományok és a mikrobiológia szakértőinek hadserege, amelynek tagjai a Levendula köz nyolcpernyéből, a második emeleti nyitott ablakból kipárolgó zakuszkásfazékba süppedő fakanál szomorú társaságában átkozzák a napot, amelyen ez a tömeggyilkos, ez a génmanipulátor, ez a kontár illuminátus díjat nyert. Mert ők már csak tudják! Csak tudják, megint! Egybites agyukból hangosan gőzölög a megkérdőjelezhetetlen hozzáértés, amelyet annál erőszakosabban tolnak mindenki képébe, akár akarja az illető, akár nem. Ők, az oltságoktól meggebedett, éjjel zölden világító, három pár tőkű, a Wikipédia Akadémián génmódosításból (is) doktoráló zsenik, akik az összes, fentiekkel kapcsolatos posztra rányomják a dühös fejű emoji-t, újra kinőttek, mint a gomba, és osztják az ést a mindentudás agoráján. Az egybites tárhely-lyel született, ám annál arrogánsabb virusszakértőből háborús elemzővé vált szellemi sáskahad visszavedlett, majd visszatért, és újra pusztít. És ordít, mint a Mellári számára, miközben dedósként veri az asztalt, ha ellenkező véleménybe botlik.

Mert mindent tud. Csak azt nem, hogy a negyedik igazság (már) igen, az ötödik azonban nem létezik.

Erasmus, országos versenyek, kitűnő eredmények

(Folytatás az 1. oldalról)

eltanulják más iskoláktól a jó módszereket, és az iskola tanárai előtt is megnyílik egy ajtó különböző újdonságokkal.

A 2022–2023-as tanévet már úgy kezdte az iskola, hogy négy Erasmus-projektje már működött, és a résztvevők tanév közben egy újabb sikeres projektet írtak meg. Az első és egyben legrégebbi, az iskolában működő Erasmus-projekt a *Krisztálytisztá elektronika*, amely kimondottan a reál tagozatos diákoknak és tanároknak szól, itthon a Sapientia Tudományegyetemmel valósítják meg. Továbbá bevontak egy olyan magyarországi vállalatot, amely kimondottan az elektronikával foglalkozik, illetve egy magyarországi és egy felvidéki iskolát. A programban részt vevő diákok elektronikai eszközöket készítenek, illetve mindenik tanintézményben szerveznek egy elektronikai kört, ezenkívül minden nyáron egy tábor is szerveződik a Balatonon, ahol mind a diákok, mind a tanárok találkoznak, és bemutatják egymásnak azokat az eszközöket, amelyeket elkészítettek.

– Ez az Erasmus-projektünk az idei tanévben már a harmadik szakaszába lépett, eddig készülték az eszközök, most pedig kis videókat fognak forgatni a diákok, amelyeket eljuttatják olyan iskolákhoz, amelyek nem vettek részt az Erasmus-programban, ezzel szeretnék népszerűsíteni a programot, illetve azzal, hogy elküldjük az elektronikai eszközöket is ezekbe az iskolákba – mondta Hajdú Zoltán.

A másik, tavaly is működött Erasmus-program a hátrányos helyzetű gyermekek támogatására szolgál, célja a diákok felkarolása és a lehetőség számukra, hogy utazzanak, kapcsolatokat építsenek ki maguknak. Ennek keretében volt Marosvásárhelyen egy találkozó, ahová Spanyolországból, Litvániából és Magyarországról érkeztek diákok és tanárok, ez pedig júliusban

Fotó: Nagy Tibor (archív)

megismétlődött Litvániában. Ugyanezen program keretében szokták szervezni a Ligetben a paralimpiát. A harmadik Erasmus-programot, amelyben a Bolyai Farkas Elméleti Líceum is részt vesz, közösen írták egy magyarországi, egy felvidéki és egy vajdasági iskolával, és a környezetvédelemről szól. Iskolánk számára egy kellemes meglepetés ezen a programon belül, hogy a legnagyobb esemény, egy nyári tábor Szóvátán volt megszervezve, ahol 40 diák és mintegy 30 tanár vett részt, a tematika pedig teljes mértékben a fenntarthatóság volt – emelte ki a Bolyai Farkas Elméleti Líceum igazgatója.

Szintén a környezetvédelemnél maradván az iskolának most indul el a negyedik Erasmus-programja, aminek a címe is már sok mindenről árulkodik: *Ültessünk egy fát!* Ebben a programban a Bolyai Farkas Elméleti Líceum mellett egy törökországi iskola és egy olaszországi egyetem vesz részt, továbbá ennek is részét képezi egy diák- és tanár-csere. Ez azt jelenti, hogy az idei tanévben is utaznak innen tanárok és diákok Törökországba és Olaszországba, illetve az ott dolgozók és tanulók eljönnek hozzánk – mondta az igazgató.

A 2023 februárjában elkezdett program, ami a tanárok oktatását

célozza, szintén folytatódik. Bár most nem beszélhetünk online oktatásról, így is nagyon fontos, hogy a tanügyben dolgozók sajátítsák el azokat a módszereket, amelyeket a digitális oktatás megkövetel tőlük. Ennek a projektnek a keretében az iskola nyolc tanára, két csoportra osztva, Olaszországban vett részt egy képzésen, ahol az online felmérésbe és az online játékos módszerek használatába kaphattak betekintést. Az idén a nyolc kolléga az ott tanultakat bemutatja a teljes tanári karnak, sőt a megyei szakkörökön is – mondta Hajdú Zoltán. Az utolsó program pedig a diákmobilitás és az informatika iránt érdeklődőkhöz szól, és júliusban érkezett az értesítő, hogy a Bolyai Farkas Elméleti Líceum bekerült a programba. A központi elem a webfejlesztés; új tudásanyagot a diákok Spanyolországban szerezhetnek, ahova az informatikatanárok vezetésével három hétre látogatnak majd el.

Az Erasmus-programokon túl a tavalyi tanévben rekordszámú, különböző versenyeken részt vevő diákok is számlált, illetve az eddigieknél is jóval több versenynek adott otthont az iskola. A versenyek megtervezése szeptemberben kezdődik, akkor döntenek el, hogy az iskola milyen megyei vagy országos versenyeket szervezhetnek meg, ez történhet akár vállalásos alapon, akár minisztériumi felkérés útján, magyarázta az igazgató. A Bolyai Farkas Elméleti Líceum a minisztérium felkérésére a magyar kisebbség történelme tantárgyverseny országos szakaszát kellett megszervezte, ez egy hatalmas megtiszteltetés volt számukra, hiszen Maros megyében először szervezték meg az országos fordulót, nyomtatékosította az igazgató.

Emellett az országos informatikai tantárgyversenyt is Maros megyében szervezték meg az 5-8. osztályosok számára. Mivel nagyon sok diák vett részt, párhuzamosan több

iskolában zajlott a verseny, ezeket az oktatási intézményeket a tanfelügyelőség jelölte ki. Mivel a Bolyai is részt vett a szervezésben, a négy évfolyam közül az egyiknek a versenye az iskola informatikalaborjában zajlott. Ezen a versenyen az volt az igazi kihívás, hogy ugyanolyan számítógépeket kellett biztosítani a versenyző diákoknak.

Még mindig az országos versenyeknél maradván, a tavalyi tanévben is megszervezték az iskola életében már hagyományosnak számító Bolyai multidiszciplináris tantárgyversenyt. Előrelépés, hogy sikerült emelni a létszámot, így a tavalyi tanévtől már 230 diák vehet részt.

Továbbá mind az öttusa, mind egy táncverseny megyei szakaszát a Bolyai szervezte meg. Előbbi esetében az iskola diákjai hozták el az aranyérmeket, utóbbi pedig országos szakasz kellett volna legyen, viszont, mivel túl kevés volt a jelentkező, csak megyei lett belőle. Az öttusa esetében pedig a Bolyai idén az országos szakasz szervezője lesz.

Ami pedig a megyei versenyeket illeti, a többi között a magyar tantárgyversenyt és a Teleki Pál földrajzversenyt adott otthont az iskola. Mindent egy kalap alá véve, tíz különböző versenyt szervezett az iskola, amelyeken mintegy 2000 diák vett részt. Hajdú Zoltán külön kiemelte a kisiskolásoknak szóló, nagy sikernek örvendő Brenyó Mihály pontszerző matematikaversenyt, amelynek mind a megyei, mind az országos szakasza az iskolában zajlott.

Az igazgató kiemelte: a felsorolaton túl a legfontosabb szempont az, hogy a ciklusvégző diákok hogyan zárják le a tanulmányaikat. Ennek kapcsán elmondta, hogy a 8. osztályt végzettek közül mindenki sikertelenül a kisiskolásoknak szóló, nagy sikernek örvendő Brenyó Mihály pontszerző matematikaversenyt, amelynek mind a megyei, mind az országos szakasza az iskolában zajlott.

Az igazgató kiemelte: a felsorolaton túl a legfontosabb szempont az, hogy a ciklusvégző diákok hogyan zárják le a tanulmányaikat. Ennek kapcsán elmondta, hogy a 8. osztályt végzettek közül mindenki sikertelenül a kisiskolásoknak szóló, nagy sikernek örvendő Brenyó Mihály pontszerző matematikaversenyt, amelynek mind a megyei, mind az országos szakasza az iskolában zajlott.

Az igazgató kiemelte: a felsorolaton túl a legfontosabb szempont az, hogy a ciklusvégző diákok hogyan zárják le a tanulmányaikat. Ennek kapcsán elmondta, hogy a 8. osztályt végzettek közül mindenki sikertelenül a kisiskolásoknak szóló, nagy sikernek örvendő Brenyó Mihály pontszerző matematikaversenyt, amelynek mind a megyei, mind az országos szakasza az iskolában zajlott.

Az igazgató kiemelte: a felsorolaton túl a legfontosabb szempont az, hogy a ciklusvégző diákok hogyan zárják le a tanulmányaikat. Ennek kapcsán elmondta, hogy a 8. osztályt végzettek közül mindenki sikertelenül a kisiskolásoknak szóló, nagy sikernek örvendő Brenyó Mihály pontszerző matematikaversenyt, amelynek mind a megyei, mind az országos szakasza az iskolában zajlott.

rezte az átmenéshez szükséges osztályzatot. A 2022 májusában a Bolyai Farkas Elméleti Líceumhoz csatolt egykori II. Rákóczi Ferenc Katolikus Teológiai Líceumban valamivel rosszabb a helyzet, gyengébbek az eredmények, ami annak is tulajdonítható, hogy a nyolcadik után oda felvételiző diákoknak kisebb volt a bejutási átlaga, de dolgozunk azon, hogy minél jobban felzárkóztassuk őket is, hangsúlyozta Hajdú Zoltán. Összességében nézve mind a kisérlettség, mind az érettségén nagyon jól szerepeltek a diákok. Az iskola vezetősége pedig már elkezdte azt a felmérést, amelynek adataiból ki fog derülni, hogy milyen arányú a továbbtanulás a líceumot végzett diákok körében. Ezzel kapcsolatban még nem érkezett be minden adat, viszont szinte biztos vagyok abban, hogy közel 95%-a a diákjainknak már egyetemen tanul – mondta Hajdú Zoltán.

A tanulmányi eredményeken túl felszerelés szempontjából is fejlődött az iskola. A díszterembe felszerelték a sötétítőket és egy nagyon modern vetítési rendszert, továbbá az egyik informatikai laborba 30 új laptop került, így a diákok nagyon modern gépeken fognak dolgozni. A Klostrom utcai épületben egy termet számítógépekkel szerelték fel. Az iskola vezetősége most várja a Smart-Lab programra szánt minisztériumi pénzeket, amelyekkel két termet fognak teljesen digitalizálni, a lehető legmodernebb és legszéleskörűbb eszközökkel.

Az elemi és általános iskolai osztályokba pedig a legmodernebb okostáblákat vették meg. Ezek már LCD-technológiával működnek, és úgy néznek ki, mint egy televízió. Ezekre egyrészt lehet írni, másrészt a különböző oktatási rendszereket is tudják rajtuk futtatni, amelyek megkönnyítik, színesebbé teszik az oktatás folyamatát. A Bolyai Farkas Elméleti Líceum igazgatója elmondta azt is, hogy a biztonság terén is történtek nagy előrelépések, hiszen az oktatás után ez a legfontosabb tényező számukra.

Több mint félezren álltak rajthoz

A cukorbetegség nem akadály a sportban

Cukorbeteg gyerekek, fiatalok és felnőttek szaladtak együtt egészséges társaikkal szombaton a marosvásárhelyi Somostetőn, ahol a Maros Megyei Cukorbeteg Gyerekek és Fiatalok Egyesülete immár hetedik alkalommal szervezte meg az Ascotid Trail Race futóversenyt. Az eseménnyel volt a cél, hogy bizonyítsák: a diabéteszrel is lehet, sőt ajánlott sportolni, illetve azt, hogy semmi különbség nincs a sport terén egy cukorbeteg és egy egészséges gyerek, fiatal között, ha a vércukorszint a megengedett értékek között van.

Menyhárt Borbála

Akárcsak az előző alkalomkor, a családias hangulatú Ascotid Trail Race idén is rendkívüli népszerűségnek örvendett, a délelőtti folyamán mintegy többszáz gyermek, fiatal és felnőtt állt rajthoz a különböző kategóriákban. A négy meghirdetett versenyszámra – a 20,7 kilométeres félmaratonra, a közel 10 kilométeres távfutásra, a családi versenyre és a gyerekeknek szánt terepfutásra – mintegy hatszázan neveztek be. Nemcsak Maros megyeiek, hanem az ország különböző részeiből érkező, 1-es típusú cukorbetegségben szenvedő fiatalok is el-

jöttek, hogy részt vehessenek a vetélkedőn, együtt legyenek sorstársaikkal, és átéljék a saját határait. Ez is volt az esemény egyik motívója: Négy versenyszám, egyetlen cél: kilépni a komfortzónából.

A cukorbeteg gyerekeket és fiatalokat felkaroló egyesület elnöke, *Rodica Molnar* lapunk érdeklődésére elmondta, a rendezvényt arra ösztönöznék mindenkit, hogy a rendszeres mozgást beépítse a mindennapjaiba, hiszen ezáltal nagyon sokat tehetünk az egészségünk megőrzéséért, függetlenül attól, hogy valaki cukorbeteg vagy sem. Az 1-es típusú cukorbetegségben szenvedő, inzulinfüggő gyerekeket, fiatalokat arra biztatják, hogy éljenek aktív életet, sportoljanak, ugyanis általában megtorpannak, amikor szembesülnek a diagnózissal, nem tudják, hogy szabad-e vagy sem testmozgást végezzenek, sportoljanak. Sok szülő nem szívesen engedi a diabéteszrel diagnosztizált gyereket sportolni, mert attól fél, hogy a megerőltetés hatására ingadozni kezd a vércukorszintje. Ugyanakkor a sporttanárok sem szívesen engedik ezeknek a gyerekeknek, hogy részt vegyenek az edzéseken, mivel tartanak attól, hogy rosszul lesznek az órájukon, és nincsenek felkészítve arra, hogy mi a teendő ilyen helyzetben. Ezért fontos a tájékoztatás, eloszlatni azt a tévhitet, hogy a

mozgás, a sport árt a cukorbeteg gyerekeknek. Az Ascotid Trail Race sporteseménynek tehát valójában nevelő célja is van, azt szeretnék, hogy mindenki megértse, a diabétesz nem akadály a testmozgásban, a cukorbetegséggel élő gyerekek is sportolhatnak, bármit megtehetnek, amit egészséges társaikkal, azzal a feltétellel, hogy folyamatosan ellenőrizve legyen a vércukorszintjük, fel legyenek készítve arra, hogyan kezeljenek bizonyos helyzeteket, mi a teendő a magas, illetve alacsony vércukorszint esetén. Ugyanakkor arra is fel szeretnék hívni a felnőtt korosztály körében 2-es típusú diabéteszrel élők figyelmét, hogy a testmozgásnak óriási szerepe van az elhízás, valamint a szív-ér rendszeri betegségek megelőzésében – hangsúlyozta Rodica Molnar, aki köszönetet mondott az önkénteseknek, akik segítségükre voltak az esemény lebonyolításában, valamint a támogatóknak, akiknek köszönhetően harapnivalót is biztosítottak, és vitaminokat is tartalmazó kis csomagot is tudtak ajándékozni minden versenyzőnek.

A rendezvény célja ugyanakkor ráirányítani a közvélemény figyelmét el-

sősorban az 1-es típusú, inzulinfüggő cukorbetegsége, amely leginkább a gyermekeket érinti. Tudatosítani kell ugyanis az emberekben, hogy ezek a gyerekek, fiatalok közöttünk élnek. Sajnos még ma is akadnak pedagógusok, akik nem értik meg, hogy ha a cukorbeteg gyerek az osztályban óra közben eszik, akkor az nem azt jelenti, hogy szabályt akar szegni, hanem az egészségi állapota követeli meg.

Szombaton a Somostetőn olyan gyerekek is szaladtak, akik betöltötték a hét évet, de a diabétesz már több mint öt éve része az életüknek, ők a legjobb bizonyítékai annak, hogy a diagnózis felállítása után is van élet, a gyerekek által választott mottó is ezt támasztja alá, hiszen, a Mi inzulinmal szaladunk! jelmondat jegyében vettek részt a versenyen. Ezek a gyerekek kis hősök, hiszen

zsenge koruk ellenére meg kellett tanulniuk kiszámolni, mikor miből mennyit ehetnek, mennyi inzulint kell adagolniuk. Ma már a technika nyújtotta lehetőségek jelentősen megkönnyítik ezt a folyamatot, hiszen a szenzoros készülékek riasztanak, amikor a vércukorszint-értékek nem a normális mederben mozognak.

Érdeklődésünkre Rodica Molnar rámutatott, sajnos a szakorvosoktól érkező visszajelzések alapján az utóbbi időben nőtt azon gyerekek száma, akiknél felütötte a fejét a betegség, az orvosok, akik korábban havonta egy gyerekkel állították fel a diabétesz diagnózist, a járvány óta hetente két-három gyerekkel fedezik fel. Sajnos sok az egészen zsenge korú gyerek, legutóbb egy öt éves családja fordult az egyesülethez.

Nem marad jeltelen a sírjuk

A bekecsi honvédekre emlékeztek

Múlt szombaton újra emlékezni és tisztelni gyűlt a Bekecs hegyre a megye magyarsága, de akadtak résztvevők a szomszédos Hargita megyéből is. A rendezvényre az idei bekecsi lovas nap keretében került sor.

Gligor Róbert László

Gyönyörű őszi időben kanyargott fel a hegyoldal szombaton délután a gépkocsik, szekerek és lovasok sora, hogy emlékezzenek a 107 évvel ezelőtti történelmi eseményekre. Az ünnepség a Falu erdeje feletti sírkertnél kezdődött, ahol *Benkő József* történész, a marosvásárhelyi királyi 23. határőrségi zászlóalj hagyományörző csoportjának vezetője felidézte az 1916. szeptember 26. és október 5. közötti eseményeket, amikor a kassai 9. és miskolci 10. sz. honvédek egy bosnyák alakulattal kiegészülve véres harcok árán megállították a hegytetőn az Erdélybe betört román hadsereg négy zászlóalját, amely visszavonulásra kényszerült, s ezzel a román hadsereg sem tudott bennetartani az akkori Osztrák–Magyar Monarchia területére. Nagy

Béla nyárádselyei református lelkész áhítatában arra emlékeztetett: nemzetünk sebeket kapott életén, lelkén, de a sebek mellett alkalmas is kapott arra, hogy meggyógyuljon Isten kegyelméből.

Az emlékezés koszorúinak elhelyezése után mindenki a Bekecs-tetőre vonult, ahol megkezdődött a központi ünnepség. Az emlékezni, fejet hajtani érkezett tömegben nemcsak megyénkbeli, hanem Csík-szereda és Székelykeresztúr környékéről is találtak résztvevőket.

Nyárádmagyarós község magyarországi testvértelepülései, Bekecs és Sellye küldöttei is jelen voltak zászlókkal, továbbá hagyományörző huszárok és lófők egész sora, de sportlovasok is felsorakoztak, ugyanúgy a Történelmi Vitézi Rend képviselője is.

A rendezvény egyperces néma főhajtással kezdődött, ekképp emlékeztek a napokban elhunyt székelybetei alpolgármesterre, Kacsó Ferencre, valamint Nyárádmagyarós volt polgármesterére, a nyáron elhunyt Kacsó Antalra, akihez nevéhez köthető minden, ami a hegytetőn van: a kápolna, a lármafa, a szent kereszt és a keresztalja, de a rendezvény zászlaja is.

Megnyitóbeszédében *Kacsó Lajos*, Nyárádmagyarós község polgármestere emlékeztetett, hogy ebben a formában tizennyolc éve gyűlnek össze az emlékezők a lófőkkel, huszárokkal, hagyományörzőkkel, megemlékezni a bekecsi csaták hőseire. Azóta a rendezvény egyre nő, egybegyűjtja az egyformán gondolkodókat. A hősökre emlékezni nem a múltnak, nem is a jelennek, hanem inkább a jövőnek szól. Az itt elesett katonák nem hősek születtek, egyszerű emberek voltak, de amikor a helyzet megkövetelte, vállalták sorsukat, életüket adták azért, hogy helytállásukból az utókor erőt és példát merítve haladhasson tovább a történelem útján. „Az emlékezés mellett azzal nyújthatunk igazi elégtételt, ha életünkkel, munkánkkal megerősítjük mindazt, amiért ők az életüket adták, és ha őseink méltó utódaiként tesszük a dolgunkat ott, ahová az élet rendelt” – hívta fel a figyelmet az előljáró.

„A közös megemlékezés megerősít minket, érezzük, hogy összetartozunk, összeköt minket a közös múlt és közös értékeink” – mondta felszólalásában *Péter Ferenc*, a megyei tanács elnöke, aki arról is szólt,

A Falu erdeje fölött 27 magyar és két bosnyák katona nyugszik

hogy ez a nap a hagyományok ápolásáról, az itt élő közösségekről is szól. A bekecsi lovas napok a megye legrégebbi ilyen rendezvénye – emelte ki, hozzáfűzve, hogy a magyar lovas nemzet, ezért összekötnék hagyományaink, múltunk, jövőre vonatkozó terveink, reményeink. Szeretjük szülőföldünket, itt akarunk élni, megmaradni, célunk a közös fejlődés, de ehhez nemcsak az utat, házat, iskolát kell újjáépíteni, hanem közösségeinket is erősíteni kell – hangsúlyozta a megye első embere.

Vincze Loránt, az Európai Parlament képviselője szerint áldozat volt az, amit a hazáért, nemzetért hoztak az itt küzdők, és helytállás volt a túlerővel szemben. Ma nincs szükség arra, hogy fegyverrel jöjünk fel erre a hegyre, ma nem fegyverrel, hanem politikai eszközökkel kell megmutatni az erőnket. De ha egyenként és közösségként nem állunk helyt, és nem teszünk hitet magyarságunk mellett, akkor valami elvesztődik a jövőben – fejtette.

Ezt követően felvonták a Bekecs piros-fekete zászlaját, hogy az ünnepség méltó őrzője legyen, és hirdesse: itt vagyunk és itt leszünk a világ végezetéig. Olyan zászló ez, amely csak ezé a hegyé és ezé a népe. Piros színe a vért, a fekete a földet és a gyászt jelezve azokra emlékeztet, akik vérüket adták ezért a földért.

A kulturális programok rendjén a

nyárádselyei kisiskolások és a nyárádmagyarósi felső tagozatos diákok ünnepi előadásának tapsolhatott a közönség, a Béke című műsor és a hegyen zengő dalok és himnuszok megerősítették a résztvevőkben az elhangzott üzenetet: „Nincs az a tűzkerék, amely eltapossa, amikor egy nemzet szívét kéri vissza”. A hegytetőn zajló emlékezés utolsó momentumaként meggyújtották a lármafát, megmaradásunk lángjának jelképeként.

Az ünnepség mezején folytatódott, ahol a második világháborúban elesett hat honvéd sírjánál sorakoztak fel a huszárok, a Vitézi Rend, *Benkő József* itt is felidézte az 1916-os eseményeket, majd Nagy Béla lelkész imája után elhelyezték a kegyelet virágait a bekecsalji önkormányzatok, a megyei tanács, a magyar politikai pártok, parlamenti képviselők, hagyományörző huszár- és katonai csapatok, a vitézek, az RMGE Maros, valamint a magyarországi testvértelepülések képviselői.

Délután a színpadon néptáncműsorra, azt követően a mezőn lovas bemutatókra került sor. A kellemes idő a hegyre sok családot, baráti társaságot is kicsalogatott, akik nemcsak az emlékezés, hanem egy-egy sütögetés, bográcszász végett is szívesen vették nyakukba a lábukat. A huszárok idén is táborot vertek a hegyen, majd éjszakába nyúlóan tereferéltek, mulattak a táborút mellett.

A megemlékezés részeként kulturális műsorokra és lovas programokra is sor került

Bögre bácsi minden reggel a teraszablakban kezdte a napot. Egy csésze meleg tejet kortyolgatott a harmadik emeleti magasban, a vastag, fehér lébe aprított kenyérbélből pedig kiskanállal halászott ki mindegyre egy falatnyit. Ennek a – korai órák rohanásában szokatlanul, sőt furcsának tűnő – lassú szertartásnak köszönhetette a nevét, amit természetesen a lakótelepi lurkók „adományoztak” neki. De ő ezért sosem haragudott, mi több, titokban jól is esett neki, hogy összetéveszthetetlen, egyedi jelenségnek tartja a fiatal nemzedék. Egy ideje azonban le kellett mondania a napindító rituáléről, és azzal együtt a becenév is elveszett.

– Tizennyég éve költözött az égiekhez a feleségem, azóta egyedül élek, pontosabban éltem egészen mostanáig – kezdte történetét a nyolcvanas éveiben járó, első látásra testileg-lelkileg törékenynek, sebezhetőnek látszó férfi. – Nem volt könnyű feldolgozni a veszteséget, de a szeretteim mindent megtettek azért, hogy valahogy sikerüljön. Igaz, a két lányom közül az idősebb kint él Kanadában a családjával, őt csak a telefon képernyőjén látom néhanapján, amikor felhív. A húga viszont végig mellettem volt a gyászban. Már az özvegyiségem elején elkezdte mondogatni, hogy költöztem hozzájuk, de én

sokáig nem fogadtam szót neki. Tudja, mi a csendes házaspárok kategóriájába tartozunk az asszonnyal, sosem veszekedtünk, csak tettük mindketten szépen a dolgunk a másik mellett. Ő főzött, mosott, kézimunkázott, én javítottam ezt-azt a ház körül, vagy rádióztam, rejtvényt fejtettem. Étekezésor is megőriztük ezt az összhangot. A közös reg-

gelik voltak a legmeghittebbek, olyankor elmeséltük egymásnak az előző éjszakai álmainkat, ha voltak, ha meg nem, akkor belesimultunk a csendbe. A feleségem rendszerint tejből aprított kenyéret fogyasztott, én vajjal piritóst és teát. A távozás után kaptam rá az ő „menüjére”, addig idegenkedtem tőle. Egyik reggel azonban, amikor az elviselhetetlen magány érzésével ébredtem, váratlanul jött a sugallat, hogy próbáljam ki, mégpedig a teraszon, hiszen ott közelebb érezhetem magam a páromhoz. A „kísérlet” bevált. Több mint egy évtizeden át reggeliztünk mi így újra kettesben. Mindig volt a számomra valami megnyugtató üzenete, amit legtöbbször a tömbházunk előtt magasló fenyőfa cinkelakóinak hangján köz-

Égi tej

vetített, máskor a lombok susogásába vagy az erkélyablakon kopogó eső zenéjébe csomagolt. Tudja, mit üzent a leggyakrabban? Azt, hogy „ne félj, én itt vagyok közel”. Amikor ezt megértettem, új erőre kaptam, legalábbis egy ideig.

– Aztán mi történt? – szólaltam meg, mert úgy tűnt, beszélgetőtársam hirtelen máshol jár.

– Az év elején volt egy preinfarktusom – tért vissza hozzám az átható, halványkék tekintet. – Érdekes módon éppen reggelizés közben, a teraszon lettem rosszul. A kicsi lányom talált rám, ő ugyanis kétnaponta feljárt hozzám akkoriban, ebédet hozott meg minden más szükségeset, és elvitte a mosnivalót, bármennyire igyekeztem meggyőzni, hogy ne pazarolja rám az energiáját, mert önálló vagyok. Azon a reggelen bebizonyosodott, hogy neki volt igaza, mégsem vagyok olyan „nagylegény”. Amikor kihívta a mentőt, már tudtam, hogy gyökeresen megváltozik az életem. A kórházból egyenesen a lányoméknál kötöttem ki, a város másik végében, és azóta is itt vagyok. A la-

kásomat lezárták a fiatalok, és megígérték, hogy nem adják ki bérbe senkinek, hogy ne hurbolják le az idegenek. Így, ha kellőképpen megerősödöm, és hazavágyom, visszamehetek.

– Mennyire tudta megszokni az új élethelyzetet? – tettem fel a jó ideje kikívánczoló kérdést.

– A lányom és a vejem is kedves, türelmes velem, igyekeznek mindenben a kedvemben járni. Mégsem érzem úgy, hogy igazán otthon lennék, de ez természetesen nem az ő hibájuk. Ebben a földszinti lakásban nincs cinkelakószüntő, sem fenyőszüttő, és erkély sincs. Hiányoznak a felhőn túli reggeli beszélgetések a párommal, főleg, mivel úgy érzem, hogy ő minden új nap kezdetén vár rám. Kettőnk közül mindig is ő volt a türelmesebb, és tudom, hogy ez most is így van, mégis nagyon hazatérnék már. Itt egyébként külön szobám van – mégpedig az unokámé, aki nemrég alapított családot, és költözött el itthonról –, tévé, rádió, óriási könyvmennyiség áll rendelkezésemre. Házirend nincs, senkihez sem kell alkalmazkodnom, mindössze annyit várnak el tőlem, hogy jól érzem magam. De a madárüzzenetes ébredések nélkül ez egy kicsit nehéz – csillan meg egy apró, őszi fényszilánk Bögre bácsi okos, messzire látó tekintetében.

Hétköznapi történet

– Nagy Székely Ildikó –

Szerkesztette: Benedek István

A Nike a legértékesebb ruházati márka

A Nike Inc. amerikai sport-szergyártó lett a legértékesebb márka a világon a ruházati cikkek és kiegészítők kategóriájában a brit Brand Finance piackutató és üzleti tanácsadó vállalat összegzése szerint. A listán a világ 50 legértékesebb ruházati márkája szerepel.

A Nike azóta őrzi a listavezető helyét, hogy a Brand Finance 2015-ben bevezette ezt a kategóriát. Az amerikai gyártó tulajdonában lévő márka értéke 31,3 milliárd dollár, ami 5,6 százalékkal alacsonyabb az egy évvel korábbihoz képest.

Megtartotta második helyét a francia Louis Vuitton is, amelynek a márkaértéke 12,2 százalékkal, 26,29 milliárd dollárra nőtt.

A tavalyi negyedik helyről a harmadik helyre jött föl egy másik francia luxusmárka, a Chanel, amely erőteljes, 27 százalékos márkaérték-növekedést ért el, 19,39 milliárd dollárra. A negyedik helyre eszűszott a Gucci 17,8 milliárd dol-

láros márkaértékkel a tavalyi 18,11 milliárd dollárról. A minősítés összeállítói kiemelték a kínai Bosideng márkát, amely sikeresen megvetette lábát az európai piacon. A cég márkaértéke 12 százalékkal, 1,9 milliárd dollárra emelkedett, ami a 47. helyhez volt elég a listán. A Bosideng több üzletet nyitott Európában, együttműködött neves tervezőkkel, köztük a Hermes korábbi kreatív igazgatójával, Jean Paul Gaultier-vel, és számos nemzetközi divatbemutatót vett részt.

A leggyorsabban növekvő márka a francia Celine divatházé: egy év alatt a márka értéke 51 százalékkal, 2,9 milliárd dollárra emelkedett.

A jelentés összeállítói szerint, ahogy a fenntarthatóság egyre nagyobb hajtóerővé válik a ruházati márkák között, olyan globális gyorsdivatházak, mint a H&M és a Zara márkaértéke csökken, az előbbinek a márkaértéke 26 százalékkal, 9,4 milliárd dollárra, az utóbbinak pedig 15 százalékkal, 11 milliárd dollárra esett. (MTI)

Nőtt az online foglalt vendégéjszakák száma

Tovább növekedett az online platformokon az Európai Unióban lefoglalt vendégéjszakák száma 2023 második negyedévében – közölte az Eurostat hétfőn.

A jelentés szerint az Airbnb, a Booking, az Expedia, vagy a TripAdvisor turisztikai és szállásfoglaló platformokon keresztül a vendégek csaknem 153 millió, rövid távra bérelhető szálláshelyet foglaltak, az eltöltött vendégéjszakák száma 15,8 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszakában rögzített adatokat. Az online platformokon keresztül foglalt szállások száma új havi rekordértékeket ért el áprilisban, amikor a vendégek 46,7 millió éjszakát töltöttek el online platformokon keresztül lefoglalt szálláshelyeken. Ez az adat 19,5 százalékos növekedést jelent 2022 áprilisához képest. (MTI)

Az alkotmánybíróság előtt van a deficitcsökkentő intézkedések törvénytervezete

A Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR) szóvivője, Ionuț Moșteanu pénteken bejelentette, hogy pártja megtámadta az alkotmánybíróságon a deficitcsökkentő intézkedésekről szóló törvénytervezetet, amelyért a kormány felelősséget vállalt a parlamentben.

A taláros testület október 18-án vizsgálja az ellenzéki beadványt. A politikus tájékoztatása szerint a beadványt a Jobboldal Ereje törvényhozói mellett a Nemzeti Liberális Párt (PNL) frakciónak két tagja is aláírta.

A parlamentben nyilatkozó szóvivő elmondta, hogy a beadvány 46 oldalon keresztül sorolja az alkotmányellenesnek vélt törvénycikkelyeket. Közlése szerint aláírói többek között a tervezet elfogadásának módját kifogásolják.

Szerintük a tervezetet nem lett volna szabad parlament előtti felelősségvállalással elfogadtatni, mert a jogszabályjavaslat nem egységes, 22 törvényt módosít, így az azonnali alkalmazásának alkotmányos feltétele nem teljesült. Ráadásul bizonyos intézkedések október elsejétől, mások január elsejétől vagy 2025-től lépnek hatályba – részletezte Moșteanu, emlékez-

tetve arra, hogy korábban az alkotmánybíróság hasonló okokból utasított már el törvényeket. Hozzátette, hogy a kormány tervezete sérti a jogbiztonság elvét, mert az előírásai nem egyértelműek és nem kiszámíthatóak. Elmagyarázta, hogy az alkotmánybíróság döntéséig az intézkedéscsomag nem léphet hatályba.

„Ciolacut most megállítottuk. Ha reformot akar, akkor azt a parlamentben kell előterjeszteni. Többsége van, amit arra tud használni, hogy tisztességes vita révén fogadtassa el a törvényjavaslatokat, szakbizottsági vitákkal, a munkálatok és a szakszervezetek bevonásával” – fogalmazott a politikus.

Marcel Ciolacu kormányfő, a Szociáldemokrata Párt (PSD) elnöke pénteken kijelentette, hogy az ellenzéki pártoknak jogában áll a megtámadni az alkotmánybíróságon a parlamentben elfogadott törvényeket. Hozzátette: kormányfői minőségében maga is megkapta a beadvány szövegét, és szerinte hagyni kell az alkotmánybíroságot, hogy végezze a dolgát. Hangsúlyozta azt is, hogy soha nem kommentálta az alkotmánybíroság döntéseit. (hírsz-szefoglaló)

Rontott a román gazdaság növekedésére vonatkozó előrejelzése az EBRD

Múlt szerdán közzétett jelentésében rontott a román gazdaság növekedésére vonatkozó előrejelzése az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD).

A nemzetközi pénzügyi intézet legfrissebb prognózisa szerint a román GDP idén 1,8 százalékkal nő. Májusi előrejelzésében az EBRD még a román gazdaság 2,5 százalékos bővülésével számolt 2023-ra.

A bank rontott a jövő évre vonatkozó várakozásain is, a májusban előrejelzett 3,5 százalékos helyett 3,2 százalékos gazdasági növekedésre számított 2024-ben Romániában – olvasható a jelentésben.

Az EBRD szakértői emlékeztettek arra, hogy Románia gazdasága 2022-ben 4,7 százalékkal nőtt, többek között a megnövekedett belföldi kereslet és a készletfelhalmozás hatására. Az idei első félévben a

növekedés éves szinten 1,7 százalékra lassult, főként a második negyedévben bekövetkezett erőteljes visszaesés miatt. A belföldi kereslet a magasabb kormányzati kiadások és beruházások mellett jelentős maradt ugyan, de a készletek kimerülése és az éves szinten csökkenő áruexport mérsékelte a növekedést.

Az ipari termelés eddig nem tudott újra növekedési pályára állni, ami a magas energiaárakkal és a külső kereslet gyengülésével magyarázható. Bár az infláció még mindig magas – 2023 júliusában 9,4 százalékos volt –, a reálbérek 2023 márciusa óta növekedtek a munkaerőpiaci feltételek szigorításának hatására. A költségvetési hiány azonban nőtt, ezért a bukaresti hatóságok az Európai Bizottsággal egyeztetve költségvetési konszolidációs tervet készítenek elő – olvasható a jelentésben. (Agerpres)

Rekordot érhet el az ideai német fegyverexport

Németországban az év első három negyedévében több hadianyag és haditechnikai berendezés kapott exportengedélyt, mint az elmúlt év egészében – derült ki a szövetségi gazdasági és technológiai minisztérium honlapján hétfőn publikált jelentésből.

Az első három negyedévben a szövetségi kormány már 8,76 milliárd euró értékben hagyta jóvá fegyverek és haditechnikai eszközök kivitelét, ami túlszárnyalja a tavalyi azonos időszakban elért 5,64 milliárd eurós exportértéket, de már a tavalyi egész éves 8,36 milliárd eurós exportot is meghaladja.

Az ideai teljes éves export így szinte biztosan meg

fogja dönteni a 2021-es 9,35 milliárd eurós eddigi rekordot. A hétfőn közzétett statisztika szerint az ukrainai szállításokra kiadott kiviteli engedélyek 3,3 milliárd eurós összértéke több mint egyharmadát tették ki a teljes összegnek, azaz több mint megkétszereződött az előző évi bázishoz képest. Az exportengedélyek második legnagyobb célállomása az idén Magyarország volt az év első három negyedében 1,033 milliárd euróval.

A német fegyverexport harmadik legnagyobb felvevője az Egyesült Államok volt 466,9 millió euróval, a negyedik legnagyobb az Egyesült Királyság 393,9 millió euróval, az ötödik pedig Lengyelország 321,6 millió euróval. (MTI)

Holland biztosjelölt: Meg kell fontolni a kerozinadó és a fosszilis üzemanyagadó bevezetését

Mivel az Európai Uniónak vezető szerepet kell vállalnia a környezetvédelem területén, meg kell fontolnia a repülőgépek üzemanyagának megadóztatását, azaz a kerozinadó, illetve a fosszilis üzemanyagadó, azaz a karbonadó bevezetésének lehetőségét – jelentette ki Wopke Hoekstra holland külügyminiszter, új uniós biztosjelölt Strasbourgan, az Európai Parlament környezetvédelmi, közegészségügyi és élelmiszer-biztonsági bizottságának (ENVI) meghallgatásán hétfőn.

Wopke Hoekstra, akit a holland kormány nevezett meg új biztosnak, Frans Timmermanst váltaná az Európai Bizottság tagjaként. Kinevezésével átvinné a korábbi holland biztos európai zöldmegállapodásért,

valamint az éghajlatpolitikáért felelős megbízatását.

Meghallgatásán Hoekstra elmondta, hogy az Európai Bizottság 2024 első negyedévében bemutat egy új közleményt a 2040-ig megvalósítani tervezett környezetvédelmi célokról, és ez egyebek mellett a környezeti kockázatsökkentésre, valamint arra tesz javaslatot, hogy a céldátumig az EU-ban legalább 90 százalékkal csökkentsék az üvegházhatású gázkibocsátást.

„Mivel a klímaváltozás globális válság, egyedül nem, csak összefogás által lehet teljesíteni a célkitűzéseket. Mindent megteszek azért, hogy ezen célkitűzések megvalósításából az ipar is kivegye a részét” – fogalmazott.

Hoekstra fontosnak nevezte az európai együttműködést, amely – szavai szerint – szolidaritást, békét,

biztonságot, békét és jólét hozott a kontinensen. A klímaváltozást illetően is szolidaritást kell mutatni, de nem csak a tagállamok között, hanem az egész világon a jövő generációinak érdekében – hangsúlyozta. „Gyermekeink jövője a mi döntéseinktől függ. És minden gyermek a világon szép jövőt érdemel” – fogalmazott.

A célok eléréséhez az Európai Uniónak meg kell kettőznie az energiahatékonyságát és megháromszoroznia a megújuló energia kihasználását célzó kapacitásait, a fosszilis üzemanyagokat pedig ki kell vezetni – jelentette ki. Az éghajlati célok elérése érdekében meg kell védeni a talajt, az erdősegeket, a tengereket és az óceánokat. Az egészséges környezet akkor maradhat csak meg, ha a bolygó átlaghőmérséklete hűvösebb lesz – tette hozzá.

A holland uniós biztosjelölt azt is hangsúlyozta: együttműködésre kell törekedni a gazdákkal, biztosítani kell számukra a tartós termelést és a megfelelő jövedelmet.

Hoekstra 2022 januárja óta Hollandia külügyminisztere és miniszterelnök-helyettes. Ezt megelőzően, 2017 és 2022 között Mark Rutte harmadik kabinetjének pénzügyminisztere volt. Még korábban, 2002 és 2017 között különböző pozíciókat töltött be holland és külföldi bejegyzésű multinacionális vállalatoknál hazájában és külföldön.

Frans Timmermans egy hete nyújtotta be lemondását, miután úgy döntött, hogy jelöltként indul a soron következő hollandiai választásokon. Az európai zöldmegállapodásért, valamint az éghajlatpolitikai tárcáért felelős ügyvezető alelnöki pozíciót ideiglenesen Maros Sefco-

vic alelnök, az Európai Bizottság intézményközi kapcsolatokért felelős tagja vette át az új holland tag kinevezéséig.

Timmermans a Munkapárt (PvdA) és a Zöld Baloldal (GL) közös jelöltje lesz a november 22-re kiírt, előre hozott választásokon. A 62 éves munkapárti politikus, a PvdA korábbi parlamenti képviselője tíz év után tér vissza a holland politikába. Mark Rutte második kormányában külügyminiszteri posztot töltött be. 2014-ben, a Jean-Claude Juncker vezette Európai Bizottságban alelnök lett, a többi között a jogállamiságért felelt.

A holland kormány júliusban kényszerült lemondásra, mivel a négypartis koalíció nem tudott megegyezni a menekültügyi reformokról. A kabinet azóta ügyvivő minőségben folytatja munkáját. (MTI)

Hatvan éve az oktatói pályán

Kovács Levente: Elavult modernista vagyok

Kimondani is sok. Beszélni róla még inkább. Füzetté dagadna a jegyzet, ha felsorolnánk, hány színművész és rendező szakos diákot nevelt fel, indított útnak azokra a bizonyos világot jelentő deszkákra. Ehhez hozzátehetjük még a közel 200 előadást, amelyet rendezett, azok nevét, akik diákszínjász csoportban nem csupán szakmát tanultak tőle, s aztán ott vannak a szakkönyvei, a regényei. Kovács Levente rendező 60 éve tanít a marosvásárhelyi színművészeten, a mai Művészeti Egyetemen. Erről beszélgettünk kótetlenül, a teljesség igénye nélkül a Messterrel.

Vajda György

– *Elég kalandos volt a kezdet...*
– Igen zsenge koromban már tudatosan készültem a rendezői szakra. Tízéves koromban írtam egy színdarabot, és megrendeztem az osztálytársaimmal. Amikor előadtuk, és láttam, milyen sikere van, eldöntöttem, hogy ez egy jó pálya, ezt választom. 16 éves koromban érettségiztem. Marosvásárhely közismert magyar szakos tanára, Kozma Béla sorra kérdezte a diákokat, hogy hol szeretnék folytatni tanulmányait. Én azt válaszoltam, hogy rendező szeretnék lenni. Erre ő elmondta, hogy nemrég helyezték át a rendezői szakot Kolozsvárról Bukarestbe, és ott az oktatás román nyelven lesz, és hát kérdéses, hogy az akkori romántudással nekem sikerül-e bejutnom és ott elvégeznem a szakot. Majd hozzátette: felvételizzek a kolozsvári Bolyai Egyetem bölcsészkarára, magyar irodalom és nyelv szakra, ahol magyar és világirodalmat, művelődéstörténetet, olyan tantárgyakat fogok tanulni, ami elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy megalapozzam a rendezői tudásomat. Édesapám is meg kellett valahogy győzni, mert az akkor Marosvásárhelyen divatos pályára szeretett volna irányítani, azt akarta, hogy orvos legyek. Titokban tanultam a szomszédban egy fa tetején a magyar irodalmat és a történelmet, készülve a bölcsészkarra, és a felvételi előtt öt nappal jelentettem be, hogy Kolozsvárra és nem Marosvásárhelyre szeretnék menni. Édesapám felkereste Kozma Bélát, majd miután beszélgettek, elfogadta az elhatározásomat, és családostul elmentünk Kolozsvárra, hogy beiratkozzak az egyetemre. Nem volt elég hely, így a nyári felvételin nem vettek fel, aztán öszire még pótolták a helyeket, és szóltak, hogy mégis megkezdhetem tanulmányaimat. Végül 40-es létszámú évfolyamra kerültem be olyan, akkor már elismert költők, irodalmárok társaságában, mint Veress Zoltán, Szilágyi Domokos és sokan mások. Sokszor felmerült bennem a gondolat, hogy mit keresek én közöttük.

– *Ma már kevesen tudják, hogy annak idején az egyetem elvégzésekor a hallgatókat kihelyezték, nem sok választási lehetőség volt.*

– Az elért jegyátlag sorrendjében foglalhattuk el a felkínált helyeket, ezeket egy kifüggesztett listán választhattuk ki. Először a külügyminisztériumba kerültem tolmácsnak, de nem sokat maradtam. Csak jóval később került ki, hogy amiatt nem, mert nagynéném férje az angol titkosszolgálat ügynöke volt. Persze én ezt akkor nem tudhattam. Végül Mezőcsávást választottam,

Évfolyam-találkozó dr. Béres András és Farkas Ibolya társaságában

mert közel volt Marosvásárhelyhez, oda kerékpárral is ki lehetett menni. Nemcsak magyart, hanem történelmet, orosz, tornát és mezőgazdasági ismereteket is kellett tanítsak. Az volt a legnagyobb „teljesítményem”, hogy amikor a repcéről tanultak a diákok, behoztam velük a növényt az osztályba. Ettől zöld lett a terem, és a szülők igencsak elcsodálóztak, hogy milyen furcsa módszerem van. A tanévkezdés után három héttel az utcán találkozottam Kozma Bélával, aki megkérdezte, hogy hova kerültem az egyetem után. Közöltem, hogy Csávásán tanítok, erre ő kijelentette, hogy holnapról a Bolyaiban lesz a katedrám. Másnap utánam jöttek Mezőcsávásra autóval, és be is vittek a Bolyaiba. Az történt, hogy akkor indult a Pedagógiai Főiskola Marosvásárhelyen, és Kozma Béla magyar szakos kollégánóját áthelyezték oda, így megürült egy állás a Bolyaiban. Tudta, hogy mik a céljaim, és azt mondta, hogy nem is kell összeállítsak egy tanrendet, ha szervezek egy diákszínjász csoportot az iskolában. Így az akkori feleségemmel diákokat toboroztunk, rövid idő alatt 20 színjász csoport is volt az iskolában. Az egyik kulturális vetélkedőn bemutattuk a soron levő előadásunkat a Stúdió színházban. Kozma Béla meghívta a zsűribé az egyetem vezetőit: Tompa Miklóst, Kovács Györgyöt és Szabó Lajost, hogy nézzék meg az előadásokat. Ők, miután megtudták, hogy ki rendezte ezeket, „berendelték”. Bemutatkoztam, majd Kovács György kijelentette, „ez itt tovább nem fog menni, októbertől a színin gyakornok leszel.” Így kezdtem meg az oktatást két év bolyais tanárkodás után 1963. október elsejétől a Színművészeti Főiskolán.

– *Milyen érzés volt belépni az akkori egyetem kapuján azzal a tudattal, hogy valóra vált egy gyermekkori álom?*

– Úgy mentem be az oktatási intézménybe, mint Alice csodaországba. 1962-ben nyílt meg a Stúdió terem, addig nem voltak nyilvános előadások, ezért a kívülről állók számára a színi egy titkos világ volt. Azt tudtam, hogy az épület kereskedelmi líceumnak készült, majd később még egy emeletet húztak a korábbi épületre, de hogy az ajtó mögött mi zajlott, azt senki sem tudta igazán. Aztán több szerencsés véletlen is közrejátszott, hogy a kezdetekben megtaláljam a helyem az egyetemen. Harag György rendező, az egyik akkori tanár Plouiești-re szerződött, mert a feleségét, aki színésznő volt, áthelyezték oda, így átvettem tőle az osztályt. Ez volt a legnépesebb évfolyam, tizenhatan voltak, és nagy részük idősebb volt, mint én. Ebbe járt többek között Széles Anna,

Stief Magda, Mihály Pál is. Szerencsémre az osztály sokat segített nekem a munkában, sikerült egy jó előadást (Maxim Gorkij: *Az utolsó*) rendeznem, amelyet Lohinszky Loránd is értékelt, és a Stúdió műsorára tűzték. Ettől kezdve zökkenőmentesen elindulhatott az egyetemi oktatói pályám. 1963-tól gyakornok voltam, majd 1978-tól adjunktusként, 1990-től előadótanárként tanítottam, doktori dolgozatokat vezettem, rendeztem, majd professor emeritusként mentem nyugdíjba. Mostanában könyveket írok. Már az elején beláttam, hogy a kolozsvári egyetemen szerzett alapok valóban nagyon sokat segítettek a pályámon.

– *Kozma Béla tanár úr volt, aki úgymond a rendezői szak felé irányított, bár sokat nem kellett egyengetni az utat. Ki volt az, akitől rendezőként sokat tanultál?*

– Tompa Miklóstól, akinek kilenc évig az asszisztense voltam. Sokszor nem jött be az órára, és ez idő alatt helyettesítettem, így gyakorlatba is ültethettem azokat a módszereket, amelyeket tanultam tőle. Olyan viszonyban voltunk, hogy több időt töltöttünk együtt, mint külön-külön családdal, ugyanis hazafelé menet sokszor kísértettük egymást, és észre sem vettük, hogy többet beszélgettünk, mint amennyi időt az egyetemen voltunk, és ezek a beszélgetések többet értek bármilyen óránál. Azt szerettem a módszerében, hogy nagyon egyszerű, világos rendezői utasításokat adott, így mindenki tudta a dolgát a színpadon. Remek előadások születtek az irányításával, és persze az én rendezéseim is kezdetben az ő módszereinek az alkalmazásával születtek.

– *Helyszűke miatt nehéz átfogni a hatvanéves oktatói életpályát. Talán próbáljuk meg számokkal érzékelteni. Hány színművész diákot oktattál, és tanárként hány darabot rendeztél a főiskolán, az egyetemen?*

– Nem vezettem statisztikát, de azt hiszem, több mint 300 diák „ment át a kezemen”. Természetesen a legemlékezetesebb évfolyam az első volt, olyan diákokkal, mint Stief Magda, aztán kiemelném a Czintos József, Dengyel Iván, Csíky Ibolya fémjelzte évfolyamot. Igen erős évfolyamok voltak az 1990 utániak, a Bogdán Zsolt, Béres Attila, Kovács Ágnes, Fazakas Júlia, Viola Gábor stb. osztálya, hiszen addig három hely volt egy évfolyamon, és rengeteg tehetséges fiatal nem juthatott be. Amikor a rendszerváltás után 12-re emelték a létszámot, akkor több erős évfolyam indult, mert volt miből válogatni. Sokszor két Stúdió színházi repertoárra való előadást is létrehoztunk egy-egy évfolyammal. Majd nyugdíjazásom után is tanítottam

néhány évfolyamot, igen tehetséges diákokkal. Ha az előadások számát tekintjük, akkor tudomásom szerint közel ötvenet vittem színre a Stúdió színpadon, ugyanennyit a nagy színházban. De hangsúlyozom, hogy a rendezéseknél sokkal fontosabbak voltak a műhelygyakorlatok, hiszen ez a sava-borsa a színművészeti oktatásnak.

– *A rendszerváltás előtt sokan úgy tekintettek a Stúdióra, mint egy olyan színházra, amelyben egy kicsit többet lehetett elmondani, üzenni a diktatórikus rendszernek, mint máshol. 1989 után pedig valóságos kísérleti műhelygé vált, ahol a tanárok irányításával – az 1990 után indított szakoknak köszönhetően – teljes diáksapat állhatott egy-egy előadás mögött, hiszen a díszlettervezők, koreográfusok, rendező, dramaturg szakos hallgatók készíthetik elő a produciókat, amelyek gazdagítják a város kulturális, színházi kínálatát. Ebben a kontextusban, hatvan év alatt, milyen fontosabb rendezői felfogás, irányzat szerint oktattad a diákokat, rendezted darabjaidat?*

– Hatvan év hosszú idő a színház-történetben. Valóban, 1989 előtt a Stúdió műhelyben el lehetett mondani, üzenni bizonyos dolgokat, műsorra tűzhetünk olyan eladásokat, amelyeket máshol kevésbé toleráltak, egy kicsit lazábban tekintett a hatalom az egyetemi színpadra vagy akár a diákszínjászokra is. Színe vittük Bertold Brecht *Rettegés és inség a harmadik birodalomban* című antifasiszta darabját, amely tulajdonképpen a Ceaușescu-rendszerrel szölt, vagy Bulgakov *Iván, a rettentő* című parodisztikus műve szintén a diktátorról szölt. De volt, amikor a cenzúra itt is beleszólt, hiszen Szigligeti Ede *Liliomfi* című darabjában betiltották a magyar táncokat, vagy levették a műsorról Lucian Blaga *Gyermekkeresztesek* című darabját, mert a költő tiltólistán volt. Én mindig azt mondtam a diákoknak, hogy a műhelymunkákra összpontosítsunk, mert a rendszer miatt nagyon sokan elmenekültek az országból, nekünk nem kell, hiszen belső emigrációba vonulhattunk, ha becsuktuk a próbaterem, az osztály ajtaját, azt csinálhattunk, amit akartunk, megélhettük személyes és művészi szabadságunkat. Sokszor éjfélig is dolgoztunk. Nagyon szerették a diákok ezeket a foglalkozásokat. Persze amióta az egyetemre kerültem, sokat változott az oktatás, a rendezői módszertan is. Amikor kezdtem, minden rendezői utasítást nagyon szigorúan be kellett tartani. Kovács György nem akarta az improvizációt, mert „komolytalannak” tartotta. Aztán húsz évig dolgoztunk együtt Lohinszky Loránnal, és az volt az elvünk, hogy többféle szemléletet, stílust kell megismertetni a diákokkal. Sokat kísérleteztünk közösen. Új darabokat fedeztünk fel és állítottunk színpadra, de mindig az volt a legfontosabb, hogy mit hozunk ki a színészből egy adott szerepen keresztül, például a Peter Brook-féle színházi gondolkodásmód alapján. Mindig a darabból indultunk ki, ez volt a fő szempont, és erre építettük a színészi játékot is. Anélkül, hogy belemennék az elméleti részletekbe, el kell mondjam, hogy a színház-történeti filozófiában volt egy alteritáskorszak, amikor az ókori görög és római felfogásban az istenekről szóltak a darabok, ezt követte a modernitás, az ember és a világ viszonya került előtérbe, majd napjainkban a posztmodern korszakba fordult a színházi világ is, ami minden eddigi koncepciót elvetett. A rendező került előtérbe, az lett a fontos, hogy ő mit gondol a világról. Hátterbe szorultak akár a nagy szerzők is. A világnézet kohe-

renciáját a személyesség váltotta fel. Az én rendezői koncepciómban a forma nem szakítható el attól, hogy miről szól a darab. Az ókori drámairóktól a klasszikusoktól a kortárs darabokig sok mindent rendeztem. Mindegyikben azon igyekeztem, hogy a kor stílusát és hangulatát adjuk át a nézőknek úgy, hogy az érdekesség mellett gondolatilag is jelentsen valamit az előadás. Számomra mindegyik rendezéskor a színész-központúság volt a lényeg. Bármit csináltunk a darabban, vagy ha látványos vizuális elemeket is tettünk hozzá a díszlettel, a világítással, más kiegészítő megoldásokkal, az előadás legfontosabb eleme mindig a színész volt. Ő a színházművészet egynemű közege. Lehet interpretálni a darabot, vagy megtölteni mindenféle formai tartalommal, de minden gondolatot a színészen keresztül kell közvetíteni. Sajnos a posztmodern korszakban ez a szemlélet megváltozott. Rádásul a bolognai oktatási rendszer is majdnem szétverte a színészi oktatást. Ma már azt tapasztalhatjuk, hogy lemorzsolódik a közönség, egyre kevesebben járnak színházba. Egyrészt pont azért, mert nem színész-központú darabok, előadások születnek. A világ bármely színpadján, társulatában volt és van két-három vérszegénység, aki köré fonódik a történet. A vezető színészek tekintélye, kisugárzása, szakmaisága vonzotta be a közönséget az előadásokra. Ma olyan plakátokon hirdetnek előadásokat, amelyen a színészek neve nem is jelenik meg, vagy elvész az apró betűs felsorolásban. A közönség azt sem tudja, kit lát, pedig köztudott, hogy évtizedek óta a színészek miatt mentek az emberek a színházba. Alapvető művészfiziológiai kérdés, hogy rendezőként megtalálod-e a darabnak a lelkét, és ezt mennyire tudod kifejezni a színészen keresztül? Ezt a felfogást a posztmodern színház elvetette, így ebben a kontextusban paradox módon elavult modernista vagyok.

– *Mi az oktatói krédód?*

– Az igazság keresése és kifejezése, ami nem mindig ugyanazt jelent, mert van úgy, hogy egy adott darabban megtalálod az igazságot, és nem mindig tudod kifejezni. Amint említettem, a főiskolai munkában azt követtem, hogy a színész szerepe legyen erőteljes. Persze mindegyre kísérleteztünk, de a színház több élvezetes történetének tükrében tulajdonképpen napjainkban a színházcsinálás a spanyolviasz újralfelfedezése, mindenre már volt példa. Ebben nem nehéz mégis felismerni, hogy a színházban a fő továbbra is a színész. Rendezéseim során nem a stílus kérdésekre fektettem a hangsúlyt, hanem arra, hogy azzal, amit csinálunk, olyan igazságokat, világnézetet képviseljünk és jelenítsünk meg, ami ma is érvényes. Ettől lesznek aktuálisak Molière vagy akár Shakespeare darabjai is. A színház nem tagadhatja meg a múltját. A múlt egy alapvető kiindulópont, amihez viszonyítva kell gondolkodjon a jelenkor nézője. Aki nem tiszteli a múltját, nem érdemli a jövőt, és a jelene semmit sem ér.

– *Visszavonultál oktatóként, de azért aktív vagy. Milyen terveid vannak?*

– Számomra nincs nagyon sok hátra. Talán egy kis könyvecskét írnék arról, hogy hogyan vezessünk rosszul egy színházat (vesd össze MGP Hogyan csináljunk rossz színházat című tanulmányával). Talán lesz valami haszna. Ha nem, hát nem. A győztes mindent visz, éneklj az ABBA. Hogy mi a győzelem? Nem tudható. Ez van. Talán mégis „Osztt möglássuk”...

A Samaritanus Mentőszolgálat folytatja képzéseit Életmentő elsősegélynyújtás

Az elsősegélynyújtás iskolai oktatását egyre többen szorgalmazzák, nem véletlen, hogy szeptember második szombatját az elsősegélynyújtás világnapjává nyilvánították. A romániai tantervben azonban a jelek szerint nem szorítanak helyet számára. Marosvásárhelyen a Samaritanus Mentőszolgálat csapata a nehézségek ellenére rendületlenül folytatja az előző években megkezdett elsősegélynyújtás-oktatást. A nyár folyamán is jelen voltak a városi eseményeken, és ismertették kicsikkel és nagyokkal egyaránt azokat az alapokat, amelyeket nyolcórás tanfolyam alatt bárki elsajátíthat.

Szer Pálosy Piroska

Májusban egy kolozsvári iskolában egy diáklány halálát félrelyelt gumicukor okozta és az, hogy nem kapott időben szakszerű segítséget. Romániában nem ez az egyetlen értelmetlen haláleset, aminek az oka, hogy az emberek nem ismerik az életmentő technikákat. A diáklány halálát követően több orvos is úgy vélekedett, hogy minden iskolában tanítani kellene az elsősegélynyújtást, mert az egészségügyi oktatás hiánya gyakran halálos kimenetelű. A nyár elején a média napokig a témáról beszélt, majd lassan feledésbe merült, és ezzel együtt az egészségügyi oktatás fontosságáról is megfeledkeztek az oktatási minisztérium illetékesei.

A magyarországi mentőszolgálat közösségi oldalán osztotta meg nemrég egy 18 éves szívbeteget fiatal életének a mentési körülményeit. Hangsúlyozták a budapesti aluljáróban hirtelen összeesett, életjeleket nem mutató fiatal esetében alkalma-

zott helyszíni elsősegélynyújtás fontosságát és azt, hogy az újraélesztést a közelben kihelyezett félautomata defibrillátor alkalmazása is nagymértékben elősegítette.

A mentésirányítók telefonos utasításai alapján időben megkezdett mellkasi nyomások sikerrel vezettek, a fiatal mentők kritikus állapotban szállították kórházba – áll a bejegyzésben, amit azóta nagyon sokan megosztottak, köztük a közvetlen környezetünkben élő vállalkozók, pedagógusok is. A legtöbb hozzászóló az elsősegélynyújtás iskolai oktatásba való bevezetését szorgalmazza. Míg egyes közszereplők hasznosnak vélik, mások az ellenkezőjét hirdetik a közösségi oldalakon. A Samaritanus Mentőszolgálat az elmúlt években mindent megtett ennek érdekében, de mindannyiszor falakba ütközve kellett visszakozni és új utakat keresni.

Kezdeményezték az elsősegélynyújtás gyakorlati oktatását iskolákban, saját költségükön defibrillátorok kihelyezését közintézményekhez, de a Víkendtelepre kihelyezett defibrillátor felírata miatt is feljelentették és illojális konkurenciával vádolták meg őket.

Nem lehet elég korán elkezdni az oktatást

Varga Károly Zsigmond, a Samaritanus Mentőszolgálat vezetője szerint az ismeretek elsajátítását nem lehet elég korán kezdeni, ezért szorgalmazta az iskolai oktatást, amit az elmúlt években igyekeztek minél szélesebb körben terjeszteni. Sajnos politikai nyomásra változtatniuk kellett a tudásanyag átadásán, akárcsak a defibrillátoroknak az iskolákhoz, közintézményekhez való felszerelésén. Az elsősegélynyújtás oktatását és népszerűsítését 2008 óta Marosvásárhelyen a Samarita-

nus Mentőszolgálat oktatói emelték magasabb szintre. Több száz alkalmazott, rendőr, csendőr, erdész, újságíró, pedagógus és diák sajátíthatta el az életmentés alapjait. Idén több mint ezer személy végezte el a marosvásárhelyi csapat által oktatott elsősegélynyújtó tanfolyamot, köztük kétszáz erdész, de beteg gyermekek szülei, a szociális ellátórendszerben alkalmazott nevelőszülők is részt vettek a képzésen. Beszélgetésünk során az elsajátított manőverek gyakorlati alkalmazásáról is érdeklődtünk. Mint megtudtuk, kaptak már olyan beteg gyerek szüleitől is visszajelzést, akik élettelen gyermeküket két alkalommal újra tudták éleszteni a Samaritanus csapatától elsajátított manőverek alkalmazásával.

Az elkötelezett magán mentőszolgálat maroknyi csapatának tagjai az Újraélesztési Európai Bizottság nemzetközi elismervényével rendelkeznek, és betegszállítói tevékenységük mellett népszerűsítik és oktatják az európai színvonalú életmentést Maros megyében. A tevékenységük folyamatos akadályoztatása miatt megszaktították a kapcsolatot az Országos Egészségügyi Biztosítóval, teljesen magukra maradtak, de a Maros megyei lakosság szükség esetén bizalommal hívhatja őket, mivel a koronavírus-járvány előtt, de alatta is bizonyították elkötelezettségüket, és teljes erőbedobással, fizikai erőnléttel, saját egészségüket és anyagiakat nem kímélve több olyan projektet kezdeményeztek, amely az emberi élet mentését szolgálta. Az iskolák defibrillátorral való felszerelésétől a széles tömegeknek nyújtott elsősegély-tanfolyamokig, a koronavírus-járvány ideje alatt oxigénkoncentrátorok beszerzése és betegekhöz való eljuttatása, működésbe helyezése mellett a tömegrendezvényeken való önkéntes részvételig sok mindent vállaltak, interaktív elsősegélynyújtó bemutatókat is tartottak színészek, rendőrök, újságírók és diákok részvételével, melyekkel az elsősegély nyújtásának fontosságát, népszerűsítését szolgálták. A csökkent létszámú csapattal már nem tudják vállalni a háznál való betegellátást, de a betegszállítás és elsősegély-oktatás mellett a 2-es számú járóbeteg-rendelővel átellenben működő járóbeteg-rendelőjükben orvosi ügyeletet biztosítanak, előzetes időpontfoglalásért a 0365-400-800-as telefonszámot lehet hívni.

Életben tartani a mentők érkezéséig

A mentőszolgálat vezetője szerint több olyan esettel találkozunk, ahol a beteg élete az elsősegélynyújtók bátorságán és talpraesetségen múlik. Ilyen helyzet lehet egy félrelyelt falat okozta fulladás vagy egy szívleállás. Egy Heimlich-fogás

vagy az újraélesztő mellkasi nyomások szakszerű alkalmazása életment, de egyes esetekben, például erős mellkasi fájdalomnál a gyors mentőhívás a legfontosabb, mivel szívinfarktus esetén a legkisebb idővesztés is végzetes lehet. Az alapismeretek birtokában az életmentő fogások gyakorlati alkalmazásával egy civil is életet menthet egy váratlanul kialakult, életveszélyes helyzetben, aminek oka félrelyelés, rosszullet, baleset is lehet. A cél, hogy legyen képes cselekedni a mindennapi ember is, tudja stabilizálni a bajba jutott ember állapotát, amíg meg nem érkezik a szakszerű segítség, vagy megkezdje az újraélesztést. Évente sok tízezer esetben lenne rá szükség, hogy legalább addig megpróbálják életben tartani a sérültet vagy az élettelenül földre rogyott embert, amíg meg nem érkeznek a mentők.

Amint a mentőszolgálat vezetője kifejtette, a statisztikai adatok szerint az esetek több mint hatvan százalékában a szívleállás otthon, szabadidőben történik, ezért bárki számára hasznos lehet a legfontosabb teendőket elsajátítani. Egy földön ájuljon fekvőt észlelve a segítő szándék mellett a saját testi épségünket, életünket is kell óvjuk – hangsúlyozta a Samaritanus Mentőszolgálat vezetője. A következő lépés annak megállapítása, hogy a földön fekvő tudatánál van-e, kérdésre tud-e válaszolni, és lélegzik-e. Amennyiben nem, meg kell

kezdeni az életmentést, és azzal párhuzamosan valakit megkérni, hogy hívja a sürgősségi szolgálatot. Az agysejtek legtöbb hat percig tudják károsodás nélkül elviselni az oxigénhiányos állapotot, ezért ahhoz, hogy az újraélesztés sikeres legyen, és a sérült ne szenvedjen maradandó agykárosodást, mielőbb el kell kezdeni. Az újraélesztés alatt a vérkeringés és a légzés mesterséges fenntartásával a segítség megérkezéséig megelőzhető az idegrendszer károsodása. A hirtelen szívmegállás azonnali életveszélyt jelent, amely gyors és szakszerű beavatkozás hiányában – sőt ezek mellett is – a szív pumpafunkciójának és ezzel együtt a vérkeringésnek a hirtelen leállítását jelenti, aminek következtében megszűnik a létfontosságú szervek oxigénellátása. A hatékony beavatkozásra nagyon rövid idő áll rendelkezésre, míg a sürgősségi szolgálat a helyszínre érkezik, de ezáltal növelhető a túlélési esély. Az újraélesztés lehetőségei a rászoruló állapotától, a segítők képzettségétől és a körülményektől függően eltérnek, a cél azonban mindig ugyanaz: visszahozni az embert a klinikai halál állapotából.

Életet menteni ugyanis a legmagasabb emberi tevékenység, ami ösztönös kell legyen, ha bajba jutott, földön fekvő, magatehetetlen embertársunkat látjuk – hangsúlyozta Varga Zsigmond, a Samaritanus Mentőszolgálat marosvásárhelyi vezetője.

A Communitas Alapítvány pályázati kiírása

Ifjúsági közéleti tevékenységek támogatása

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség pályázatot hirdet ifjúsági közéleti tevékenységének támogatására a szeptember–december időszakban. A pályázatok és nyilatkozatok elküldésének határideje: október 10.

A támogatásra jogi személyiséggel rendelkező ifjúsági szervezetek, diákszervezetek, valamint azok tagszervezetei és diáktanácsok is pá-

lyázhatnak, valamint civil szervezetek, kizárólag ifjúsági programokra. Az RMDSZ a pályázatok lebonyolításával a Communitas Alapítványt bízza meg. Egy szervezet legtöbb két pályázatot nyújthat be. A megpályázható támogatási összeg pályázatonként maximum 3000 lej. Pályázni az alábbi témakörökben lehet: ifjúsági szervezetek erősítését és az ifjúsági vezetők készségeinek fejlesztését célzó, fizikailag megva-

lósuló képzések, konferenciák; vidéki és városi/megyei ifjúsági szervezetek vidéki fiatalokat foglalkoztató pályázatait; mindazon programokat, amelyek célcsoportja a vidéki fiatalság; fiatal gazdák, vállalkozók és fiatal pedagógusok szakmai képzése, valamint szakmai kiállításokon való részvétele; ifjúsági közösségformáló tevékenységek; pályaválasztási tanácsadás; a magyar anyanyelvvel és kulturális

örökséggel kapcsolatos programok, valamint hagyományápoló programok, amelyek az ott élő magyar közösségek megerősítését célozzák; diáktanácsok szervezésében a diákok összetartó szakmai és szabadidős tevékenységek, rendezvények.

Az Ifjúsági Szaktestület csak online beküldött pályázatokat fogad el, papíralapon pályázni nem lehet. A honlapon található pályázási

útmutatót a következő címen lehet tanulmányozni: <https://bit.ly/2o9RssA>. A pályázat feltöltésének és a nyilatkozatok leadásának határideje 2023. október 10., 16 óra. A nyilatkozatot a következő címre kell eljuttatni: Fundația Communitas, 400489, Cluj-Napoca, Str. Republicii, Nr. 60, Jud. Cluj.

A Communitas Alapítvány rész támogatást nyújt, ezért minden pályázatnak tartalmaznia kell legalább 10% önrészt is. A részletes költségvetésben a pályázónak fel kell tüntetnie a saját hozzájárulását, illetve a más forrásból kapott támogatások értékét is.

4keréken

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Elmarad az ígértől a Tesla elektromos teherautójának hatótávolsága

A Tesla Semi, azaz az amerikai vállalat elektromos nyergesvontatója kapcsán már a megjelenése előtt jóval terjedtek a hírek, hogy képes kellene legyen akár 800 kilométer megtételére. Persze lehetett számítani arra, hogy a laboratóriumban, mesterséges körülmények között kiszámolt elméleti hatótávot lehetetlen lesz gyakorlatba ültetni. Ez így van a Tesla teherautója esetében is, most pedig fény derült arra is, hogy mennyivel marad el a kamion a gyári értékektől.

Múlt év végén a Tesla végre leszállította a Semi első példányait a PepsiCo italgyártó óriásnak, most pedig, valamivel több mint 10 hónappal azután az amerikai NACFE is tesztelt három teherautót abból a 21-ből, amit az üdítőgyártó átvehett a Teslától. Az NACFE szánt-

szándékkal három olyan járművet választott ki, amelyek hosszabb távokon közlekednek, és bár a teszt számos helyen tartalmaz ismeretlen részleteket, mégis ad egy sokkal jobb képet arról, hogy mire képesek ezek a kamionok, mint amit az elméleti számok mutattak. Meglepetés nincs: a Tesla Semi is kevesebbet megy egy töltéssel a valóságban, mint papíron.

Viszont a különbség nem is olyan hatalmas. Az NACFE 18 napon át tesztelte a nyergesvontatókat, természetesen áruval megpakolt pótkocsival együtt – másképp mi értelme lenne egy teherautó tesztelésének? A teszt első napján az egyik Semi – átszámolva – 539 kilométert tett meg, és az akkumulátorai ezt követően 17%-on álltak. Ez azt jelenti, hogy képes lett volna

648 kilométer megtételére. A második teherautó 474 kilométert tett meg, és a teljes töltöttségének valamivel több mint az egyötöde, egész pontosan 21%-a megmaradt, ha ezt hozzászámoljuk a megtett távhoz, akkor kereken 600 kilométeres hatótávot kapunk. A harmadik nyergesvontató 606 kilométert tett meg, és mindössze 2%-nyi töltöttség maradt az akkumulátorjában, ha ezt a csekély értéket még hozzáadjuk, akkor jóindulattal azt lehet mondani, hogy képes lett volna megtenni 620 kilométert. A harmadik nyergesvontató tehát egyfajta átlagot, számtani közepárányost produkált.

Vagyis a Tesla Semi 180 kilométerrel (arányaiban nézve 20-25%-kal) tud kevesebbet, mint amennyit a gyártó ígért. Most lehetne csalást

Tesla Semi

Forrás: Tesla

kiáltani, hogy a Tesla átvette a vásárlókat, de minden autógyártó ezt teszi mind az elektromos, mind a belső égésű motorral szerelt gépjárműveinél. Hiszen egy benzinre vagy gázolajra vonatkozó katalógusadat is lehetetlen kihozni valós felhasználás mellett. Tehát tudni lehetett, hogy a Tesla által ígért 800 kilométeres maximum nem más, mint egy álom, ami közel sem lehet a valósághoz. Viszont az eredmény így is szép, hiszen a teherautó-szofőrök bizonyos időközönként kötelezően szünetet kell tartsanak, ami közben tudják tölteni az akkumulátort, így akár gond vagy fölösleges álldogálás nélkül tudnak haladni az újukon.

A töltésről nem beszélnek a tesztben, ahogyan arról sem, hogy mi-

lyen, fogyasztást befolyásoló tényezők voltak az utak során.

Mindössze annyit közöltek, hogy 34 fokos hőségben végezték a tesztet, viszont az emelkedők és lejtők arányáról, a sofőrök vezetési stílusáról, illetve a pontos vontatási súlyról semmit nem lehet tudni. Azaz nem kizárt, hogy egy más távon más – jobb vagy rosszabb – eredmény született volna. A Tesla Semi az első elektromos teherautó, aminek a gyártásával szintén nagyon le van maradva a Tesla, viszont, ha egyszer lesz belőle elegendő, akkor egészen biztosak lehetünk abban, hogy részletesebb, minden tényezőre kiterő tesztek is lesznek. Azonban nem a Semi hatótávja az egyetlen érdekesség a Tesla háza táján...

Mégsem jók mindenben a kínaiak

Több ízben beszámoltunk arról a Népiújság hasábjain is, hogy a kínai autógyártók egyre jobbak, és immáron képesek biztonságos és egyben nagyon olcsó autót előállítani. Ezekből pedig a nagy, neves nyugati autógyártók is tartanak, még hozzá joggal, hiszen, ha ezek képesek lesznek betörni Európába, nagy versenyhelyzetet produkálnak. Most viszont fény derült arra is, hogy a kanyarodásnál nem teljesítenek olyan jól a kínai gyártmányok.

A távol-keleti zászlóshajó márkának számító BYD Han tesztelte a km77.com, aminek az 517 lóerős változatát a bóják között is megizsasztották.

Az eredmény viszont mélyen elmaradt a várakozásoktól. Az autót vezető sofőr szerint a BYD Han a szlalomteszt során sportmódban kontrollálhatatlanul, hirtelen adja le az erőt, és a hátsó tengely stabilitása sem megfelelő.

A gépjármű 23,9 másodperc alatt teljesítette a pályát, ami nagyjából egy prémiummárka elektromos SUV-jének az ideje, illetve 2,4 má-

sodperccel marad el a Porsche Taycan GTS eredményétől. Lehetséges, hogy első olvasatra ez nem tűnik nagy különbségnek, viszont ez azt is jelenti, hogy ég és föld a két autó. Sokkal lassabban lehet vele kanyarodni, két másodperc pedig egy bal eset elkerülésekor döntő lehet.

De nemcsak a szlalom nem ment a BYD Hannak, hanem a jávorszarvas teszt sem. 77 km/h-s sebességénél csúnyán megbukott, és 74 km/h-nál sem tudott a bóják között maradni, igaz, ebben az esetben csak egy kevéssel csúszott ki. Végül kereken 70 km/h-s tempó mellett volt képes sikeresen venni az akadályokat. A sofőr szerint az autó problémája ebben az esetben az alulkormányozottság. Valószínűleg nem is tévedett, hiszen a tapadással és a gumikkal nem lehetett gond. A tesztautón ugyanis új Michelin Pilot Sport 4S-ek voltak, ami a kategória legjobbjának számít. A km77.com csapata szerint a BYD Han igazából nem egy sportszedán, hanem egy nagy és (indokolatlanul) erős luxusautó.

Lehet, hogy végre valóban megérkezik a Cybertruck?

Tesla Cybertruck

Forrás: Tesla

Az autózás történelmében vannak olyan járművek, amelyek megosztották a közvéleményt. Az egyik ilyen az E60-as, Chris Bangle által tervezett BMW ötös széria. De itt még lehetne beszélni a Fiat Multipláról, a Volkswagen Beetle 2000-es évek eleji kiadásáról vagy éppen a Renault Avantime-ről is. Ezek egytől egyig nagy port kavartak fel, viszont talán nem túlzás azt állítani, hogy a legnagyobb megosztottságot a Tesla Cybertruck produkálta. Ehhez persze nagyban hozzájárult az is, hogy maga az elektromos hajtás nagyban megosztja a közvéleményt csakúgy, ahogy a márka vezetője, Elon Musk is. Sokan tükön ülve várják a retro, de egyben futurisztikus autót, másokat pedig már a neve hallatán utolér a hányinger. Bármelyik táborba is tartozunk, egy dolog biztos: most már valóban közel lehet a típus első példányainak ünnepélyes átadása.

Bár a Cybertruck már több csúszáson is túl van, iparági pletykákból arra lehet következtetni, hogy gyártói immáron tényleg a célegyenesben vannak, az első példányokat pedig nagyszabású, ünnepélyes rendezvény keretében adják majd át a tulajdonosoknak. Erre pedig most valóban lehet esély, mert egyre több tesztpéldányt lehet látni az amerikai utakon, legalábbis erről számol be a tengerentúli sajtó, ami megerősíti azt az állítást, hogy a küszöbön áll a

Cybertruck. Viszont még az első példányok átadása után újabb érdekességeket jelentett be a Tesla vezére.

Elon Musk a szintén a tulajdonában levő X-en (egykori Twitteren) írt arról, hogy igény szerint felárért a Cybertruckot bevonják egy volfram-karbid réteggel, amellyel lényegében teljesen karcállóvá varázsolnák. A Tesla első embere szerint ez a réteg annyira jól megvédené az autót, hogy az mindennek képes lenne ellenállni, ami puhább, mint a gyémánt. Magyarra fordítva ez azt jelenti, hogy az autó rozsdamentes acél karosszériáját az ígért szerint csak a gyémánt lenne képes megkarcolni.

Jogosan merülhet fel a kérdés, hogy erre mi szükség van egy olyan autón, ami amúgy is csak szürke, szálesziszolt színben lesz elérhető, és eddig is úgy reklámozták, hogy mindent kibír? Nos, arra gondolhatnak a Teslánál, hogy biztosan lesznek olyan vásárlók is, akik a lehető legjobban akarják óvni a mindenen átmenő autójukat, és nem akarják megkockáztatni, hogy egy kicsit is megsérüljön. Ez a magyarázat elfogadható, viszont még mindig nem teljesen érhető, hogy erre miért pont a Cybertruck esetében van szükség? Egészen biztosan nagyobb piaca lenne a Tesla bármelyik más személyautójánál.

BYD Han

Forrás: EV Database

Szatmárnémetiben versenyeztek a Hikaritori SK cselgáncsozói

Czibalmos Ferenc Attila

Egy első és két harmadik helyet is szereztek a Hikaritori Sportklub cselgáncsozói Szatmárnémetiben, ahol a helyi Judo Master Klub meghívására vettek részt rangos nemzetközi (kilenc országból – Románia, Magyarország, Szlovákia, Lengyelország, Ukrajna, Moldova, Izrael, Portugália és Szerbia – érkezett sportolók részvételével tartott) versenyen, szeptember 8–9-én.

A marosvásárhelyi sportszervezet hat versenyzővel nevezett az U13-as, az U15-ös, az U18-as, az U21- és az U23-as korosztályban, tájékoztatta lapunkat Oláh Sándor edző. Hozzátette: a legjobb eredményt közülük az U13-asoknál indult Bali Balázs érte el, aki megnyerte a 60 kg-os súlycsoport küzdelmeit.

Ugyanebben a korosztályban a dobogó alsó fokára léphetett Szakács Bordi Sejla az 57 kilósoknál és Berecki Sarolta a 32 kilogrammosoknál. Az U21-es kategóriában

versenyzett Sebesi-Kalay Barnabás ugyanakkor ötödik lett a 73 kg-osok mezőnyében és ugyanebben a súlycsoportban, de az U18-as korosztályban Cozma Olivér a hetedik helyen végzett.

Fotó: Oláh Sándor gyűjteménye

Hat meccs, egy pont – kirúgták az edzőt

Aminek meg kellett történnie, megtörtént: hétfőtől már nem Sütő Szilárd látja el az ACS Marosvásárhely labdarúgócsapatának vezetőedzői teendőit. A csapat a 3. liga 9. csoportjában hat forduló után (ami az alapszakasz összes fordulójának az egyharmada) mindössze egy pontot szerzett, és komoly veszélybe került a 3. ligában maradása. A klub szűkszávú közleményében csak annyit írnak, hogy mostantól nem Sütő az edző, hamarosan más szakembert bíznak meg a szakmai irányítással, de nevet még nem említene.

A magyarországi Sütő Szilárd valamivel több mint egy éve vezette a csapatot, amelyet a feljutás után vett át. Érkezése a magyar akadémiai rendszer közvetítésével történt, hiszen mint tudjuk, a csapat nem önálló struktúra, a csíkszeredai Székelyföldi Labdarúgó Akadémia alegségeként működik, mintha Marosvásárhelyen nem lenne elég hagyománya a labdarúgásnak, és nem lennének olyan szakemberek, akik egy valóban helyi csapatot tudnának működtetni. Ezért nagyon valószínűnek tűnik, hogy ismét az akadémiai rendszertől küldenek valakit Marosvásárhelyre. Bárki is lesz azonban az új edző, nagyon komoly feladat előtt áll, hiszen a hátramaradt mérkőzéseknek legalább a 60-70%-át meg kell nyernie, hogy a kiesés ne fenyegetse a csapatot. Az ACS Marosvásárhely pénteken a kolozsvári Viitorul otthonában lép pályára, az is lehet, hogy egyelőre egy ideiglenes szakvezetővel a kispadon.

Menesztették a Pécs szakvezetőjét

Menesztették posztjáról a magyar labdarúgó NB II-ben nyolcadik helyen álló Pécsi MFC vezetőedzőjét. A 41 éves Weitner Ádámmal együtt távozott Lazar Stanisic másodedző is.

„Klubunk az új vezetőedző személyét illetően hosszú távú, szakmailag megalapozott megoldásban gondolkodik, addig is Németh Zsolt irányítja NB II-es labdarúgócsapatunkat” – írták a klub közleményében.

Az edző menesztése nem rázta fel az alakulatot, a PMFC hétfő este hazai pályán 4-0-ra kikapott a Nyíregyházától, így tíz forduló után három győzelme, négy döntetlene és három veresége van, az utóbbi öt körben csupán két pontot gyűjtött.

Bajnokok Ligája: a mai program

Ma az E, F, G és H csoport küzdelmeivel folytatódik a labdarúgó Bajnokok Ligája.

A program:

* *E csoport:* Atlético Madrid (spanyol) – Feyenoord (holland) (19.45 óra, TV: DigiSport 1, Prima Sport 1), Celtic Glasgow (skót) – SS Lazio (olasz) (22.00).

Az állás: 1. Feyenoord 3 pont, 2. SS Lazio és Atlético Madrid 1-1 (1-1), 4. Celtic Glasgow 0.

* *F csoport:* Borussia Dortmund (német) – AC Milan (olasz) (22.00, DigiSport 2, Prima Sport 1), Newcastle United (angol) – Paris Saint-Germain (francia) (22.00, DigiSport 3).

Az állás: 1. Paris Saint-Germain 3 pont, 2. Newcastle United és AC Milan 1-1 (0-0), 4. Borussia Dortmund 0.

* *G csoport:* RB Lipcse (német) – Manchester City (angol) (22.00, DigiSport 4, Prima Sport 3), Crvena zvezda (szerb) – Young Boys (svájci) (22.00).

Az állás: 1. Manchester City és RB Lipcse 3-3 pont (3-1), 3. Young Boys és Crvena zvezda 0-0 (1-3).

* *H csoport:* Royal Antwerp (belga) – Sahtar Donyeck (ukrán) (19.45, DigiSport 2, Prima Sport 2), FC Porto (portugál) – FC Barcelona (spanyol) (22.00, DigiSport 1, Prima Sport 2). *Az állás:* 1. FC Barcelona (5-0), 2. FC Porto 3 (3-1), 3. Sahtar Donyeck (1-3), 4. Royal Antwerp 0 (0-5).

Eredményjelző

* Szuperliga, 11. forduló: Jászvásári CSM Politehnica – Petrolul 52 Ploiești 0-0, Bukaresti FCSB – Kolozsvári FCU 2-2. Az élcsoport: 1. FCSB 26 pont/11 mérkőzés, 2. Kolozsvári CFR 1907 22/10, 3. CSU Craiova 21/11.

* 2. liga, 8. forduló: Vajdahunyadi Corvinul 1921 – CS Mioveni 0-2. Az élcsoport: 1. Sellemberk 20 pont, 2. Slobozia 18, 3. Bodzavásár 15.

* NB II, 10. forduló: Pécsi MFC – Nyíregyháza Spartacus FC 0-4. Az élcsoport: 1. Győr 22 pont (7 győzelem), 2. Nyíregyháza 22 (6), 3. Vasas 18, 4. Kozármisleny 17 (5, 15-10), 5. Budafok 17 (5, 12-9).

Marco Rossi újra meghívta Nagy Zsoltot

Hosszú sérülését követően újra bekerült a magyar labdarúgó-válogatott keretébe Nagy Zsolt, a Puskás Akadémia futballistája.

Marco Rossi szövetségi kapitány kedden Telkiben hozta nyilvánosságra azoknak a névsorát, akikkel megkezdte majd a felkészülést a soron következő két Európa-bajnoki selejtezőre. A felcsúti játékos legutóbb, tavaly novemberben a görögök elleni összecsapáson lépett pályára a válogatottban, a hazai mezőnyben több mint féléves kihagyás után nemrég tért vissza.

Az olasz szakember a gárda „szokásos” összetételével kapcsolatban elmondta, bár vannak hiányzók, mint például a középpályáról Kleinheisler László, Schäfer András vagy éppen Vécsei Bálint, az összehasonlításra a csapat egyik erőssége, és nem is szabad hirtelen felforgatni a keretet.

Marco Rossi elárulta, folyamatosan figyelik a hazai bajnokságban játszókat, sokkal inkább ezen van a hangsúly, mint a topligákban szereplő válogatott játékosok meccsinek elemzésén, hiszen ők jóval magasabb szinten bizonyíthatnak hétről hétre. Hozzátette, segítőjével

nagyjából negyvenezer kilométert utaztak már szerte az országban, figyelemmel kísérve a jelölteket.

A kapitány legutóbb a Diósgyőr – Kecskemét meccsen tűnt fel, a miskolci csapatról szólva a tréner elmondta, támadásban kifejezetten modern futballt játszik, és néhány magyar játékos, mint például Gera Dániel, kiemelkedő teljesítményt nyújt.

Marco Rossi a válogatottbeli szereplésre „hajtó” játékosok figyelmébe ajánlotta Szoboszlai Dominikot, aki szerinte a szorgalma, folya-

matos munkája miatt jutott el odáig, ahol most tart. A kapitány szerint ha ezek a játékosok is a Liverpool klasszisának mintáját követik, akkor bármit elérhetnek.

A válogatott keret tagjai hétfőn találkoznak a telki edzőközpontban, a csoportjában élő magyar nemzetiségű csapat jövő szombaton a Puskás Arénában a rosszabb gólkülönbségével második Szerbiát fogadja, három nappal később pedig a nyeretlenül sereghajtó Litvánia vendégként lép pályára a kvalifikációs sorozatban.

Így lehet még nagyobb a válogatott csapatkapitány

Szoboszlai Dominik akkor lehet még nagyobb név a nemzetközi futballban, ha több gólt szerez, véli a magyar válogatott szövetségi kapitánya. Marco Rossi szerint a válogatott csapatkapitányának ehhez minél többet kell kapura lönie, és ő is ezt kéri tőle, akárcsak Jürgen Klopp vezetőedző a Liverpoolban. „A pályája éppen felfelé ível. Tisztában van vele, hogy melyek a gyengeségei, és folyamatosan dolgozik rajtuk. Ő egy igazi példakép, akit mindenkinek követnie kellene” – fűzte hozzá a szakvezető.

A magyar labdarúgó-válogatott szövetségi kapitánya, Marco Rossi Telkiben 2023. október 3-án sajtótájékoztatót ismerteti a keretet, amellyel megkezdte majd a felkészülést a soron következő két Európa-bajnoki selejtezőre. Fotó: MTI/Szigetváry Zsolt

A magyar válogatott kerete

* kapusok: Dibusz Dénes (Ferencváros), Demjén Patrik (MTK Budapest), Gulácsi Péter (RB Lipcse), Szappanos Péter (Paksi FC)

* védők: Balogh Botond (Parma), Botka Endre (Ferencváros), Fiola Attila (Fehérvár FC), Mocsi Attila (Rizespor), Lang Ádám (Omonia Nicosia), Szalai Attila (Hoffenheim), Szalai Gábor (Kecskeméti TE)

* középpályások: Bolla Bendegúz (Servette FC), Kalmár Zsolt (Fehérvár FC), Kata Mihály (MTK Budapest), Kerkez Milos (Bournemouthe), Nego Loic (Le Havre), Styles Callum (Barnsley), Nagy Ádám (AC Pisa), Nagy Zsolt (Puskás Akadémia)

* támadók: Adám Martin (Ulszan Hyundai), Csoboth Kevin (Újpest FC), Gazdag Dániel (Philadelphia Union), Horváth Krisztofer (Kecskeméti TE), Sallai Roland (Freiburg), Szoboszlai Dominik (Liverpool), Varga Barnabás (Ferencváros)

Történelmi látogatás:

Szolidaritásból Kijevben tárgyaltak az EU külügyminiszterei

Ukrajna támogatására meglepetésszerűen Kijevbe érkeztek az EU-tagállamok külügyminiszterei. A történelmi jelentőségű találkozóról Josep Borrell, az EU külügyi főképviselője elmondta: ez az első alkalom, hogy mind a 27 uniós tagállam képviselői az EU-n kívül találkoznak.

Ahogy a háború idején általában, biztonsági okokból most sem jelentették be előre az utazást. Borrell hangsúlyozta: azért vagyunk itt, hogy kifejezzük szolidaritásunkat és támogatásunkat az ukrán népnek.

Az EU Ukrajnának nyújtott támogatása „strukturált és állandó”, és nem függ a következő napok vagy hetek harctéri fejleményeitől – hangsúlyozta az EU vezető diplomatája. Borrell sürgette Kijev nyugati partnereit, hogy gyorsabb ütemben biztosítsanak jobb fegyvereket, előmozdítva ezzel Ukrajna győzelmét a csatáron.

A kijevi megbeszélések egyik legfontosabb témája Borrell szerint az, hogy hosszabb távú finanszírozási kötelezettségvállalásokat tegyenek Ukrajna számára a katonai segélyezésre, és uniós pénzből támogassák modern vadászpilótáknak és rakéták szállítását is.

Az EU külügyi főképviselője évente ötmilliárd eurót mozgósítana erre a célra 2024-től 2027 végéig. A spanyol politikus azonban azt mondta, hogy konkrét döntés még nem várható erről Kijevben, az ilyen informális miniszteri találkozók politikai megbeszélésekről szólnak.

Dmitro Kuleba ukrán külügyminiszter Borrelllel közös sajtótájékoztatóján üdvözölte a megjelent uniós tisztviselőket, és elmondta: annak a ténynek, hogy az EU külügyminiszterei Kijevben üléseznek, „az az üzenete, hogy az Európai Unió korlátlan támogatást nyújt Ukrajnának”.

Az európaiak támogatása azért is fontos most, mert a washingtoni költségvetési vita miatt bizonytalanság övezi az amerikai segélyek további sorsát.

A találkozón szó volt Ukrajna uniós csatlakozási kilátásairól is.

Az ország hivatalosan 2022 júniusa óta tagjelölt, a tárgyalások megkezdéséről azonban még a 27 uniós tagállamnak egyhangúlag kell döntenie. Pozitív jelzést akkor adnak, ha Ukrajna teljesít bizonyos feltételeket, ezek közé tartozik a korrupció elleni erőteljesebb küzdelem. (Euronews)

Az INGATLANKEZELŐ és PIACIGAZGATÓSÁG KFT. nyilvános, kikiáltásos árverést szervez a következő kereskedelmi helyiségek bérbeadására:

1. 41 m²-es (36 m² helyiség + 5 m² raktár) kereskedelmi helyiség a Cuza Vodă utcai piacon, az emeleti agrárélelmiszer-csarnokban;
2. 42 m²-es kereskedelmi helyiség a Cuza Vodă utcai piacon, az emeleti agrárélelmiszer-csarnokban;
3. 20,5 m²-es kereskedelmi helyiség a Cuza Vodă utcai piacon, az emeleti agrárélelmiszer-csarnokban;
4. 20,5 m²-es kereskedelmi helyiség, a Cuza Vodă utcai piacon, az emeleti agrárélelmiszer-csarnokban;
5. 20 m²-es (18 m² helyiség + 2 m² raktár) kereskedelmi helyiség a Cuza Vodă utcai piacon, az emeleti agrárélelmiszer-csarnokban;
6. 353 m²-es kereskedelmi/raktárhelyiség a Cuza Vodă utcai piacon, az emeleti agrárélelmiszer-csarnokban;
7. 35,5 m²-es kereskedelmi helyiség a Cuza Vodă utcai piacon, az agrárélelmiszer-csarnok földszintjén;
8. 13,4 m²-es, 1-es számú, korszerűsített kiosk a Cuza Vodă utcai piacon;
9. 29 m²-es kereskedelmi helyiség a Cuza Vodă utcai piacon, a régi csarnokban;
10. 65 m²-es raktárhelyiség a Cuza Vodă utcai piacon;
11. 102 m²-es raktárhelyiség a Cuza Vodă utcai piacon;
12. 48 m²-es kereskedelmi helyiség a Dacia piacon;
13. 14,4 m²-es korszerűsített kiosk az Unirii lakótelepi piacon.

Az árverésre 2023. október 31-én 10 órakor a cég székhelyén – Maros megye, Marosvásárhely, Cuza Vodă u. 89. szám – kerül sor.

Bővebb felvilágosítással és a dossziék benyújtásának feltételeiről, valamint az árverés megszervezésére és lebonyolítására vonatkozó információkkal a cég székhelyén szolgálnak. Kapcsolattartó: Şomodi Gabriel.

Az iratcsomó benyújtási határideje: 2023. október 27-én 11 óra. (sz.-l)

Közlemény

Szászrégenben a városháza, székhelyén, a Petru Maior tér 41. szám alatt, nyilvános pályázat útján bérbe ad egy helyiséget, kávé- és melegital-automata működtetésére.

1) A bérbeadó neve és címe: Szászrégen város önkormányzata, székhelye: Szászrégen, Petru Maior tér 41. szám, Maros megye, adószám: 3675258, postai irányítószám: 545300, telefon/fax: 0265-511.112, 0265-512.542, e-mail: office@primariareghin.ro

2) A bérbeadás tárgya és időtartama: A pályázat tárgya nyilvános pályázat útján egy helyiség bérbeadása a Szászrégeni Önkormányzat Petru Maior tér 41. szám alatti épületének bejárati csarnokában, amely Szászrégen közterületéhez tartozik, telekkönyvszám: 61284/Szászrégen, kataszterszám: 61284-C1, beépített területe 1099 négyzetméter, amelyből csak 2 négyzetmétert adnak bérbe. A területet kávé- és melegital-automata telepítése céljából adják bérbe, a 2023.08.30-i 185. számú helyi tanácsi határozat, a tenderfüzet előírásai alapján. Jogalap: a 2019. évi 57. sz. sürgősségi kormányrendelet 332-335. cikke.

A bérleti szerződés időtartama 2 (két) év, a bérleti szerződés mindkét fél általi aláírásától számítva, a felek egyetértésével, kiegészítő okirattal történő meghosszabbítás lehetőségével.

3) A dokumentáció átvételének helye: Szászrégen Polgármesteri Hivatala, 24-es iroda, Köz- és Magánterület-kezelési Osztály; hétfőn, kedden és csütörtökön 8-16 óra között, szerdán 8-18.30 óra között, pénteken 8-13.30 óra között. A dokumentáció az intézmény iktatójába benyújtott írásbeli kérelem és 30 lej befizetése alapján igényelhető.

4) A részvételi garancia 764 lej, és a Köz- és Magánterület-kezelési Osztály (24-es iroda) által kiállított bizonylat ellenében fizethető be az intézmény pénztárába – Szászrégen önkormányzata, Petru Maior tér 41. szám –, vagy fizetési meghagyással Szászrégen önkormányzatának a Kincstárban nyitott RO68TREZ4775006XXX000106 számú számlájára. A fizetés tárgyaként feltüntetni: „Részvételi garancia a kávé- és melegital-automata felállítására szolgáló helyiség bérlésére kiírt nyilvános pályázatra”.

5) Felvilágosítást kérni 2023.10.18-án 15 óráig lehet.

6) Az ajánlatok benyújtásának határideje és helye: 2023.10. 25., 10 óra, Szászrégen, városháza, közönségtájékoztató iroda (regisztráció). Az ajánlatokat egy példányban, két lezárt borítékban kell benyújtani, egy külső és egy belső borítékban.

7) Az ajánlatok felbontásának időpontja és helye: 2023.10. 25., 11 óra, Szászrégen, városháza, emeleti tárgyalóterem.

8) A jogviták rendezésére illetékes intézmény neve, címe, faxszáma és e-mail-címe: Marosvásárhelyi Törvényszék, közigazgatási peres ügyek osztálya, Marosvásárhely, 1918. December 1. út 250-254., Maros megye, telefon: 0265-260323, fax: 0265-267856, e-mail: tr-mures-reg@jus.ro

9) Az ajánlattételi felhívás továbbításának időpontja közzététel céljából az illetékes intézményekhez: 2023.10.02.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

BORSZŐLŐ rendelhető Ákosfalván. Tel. 0756-811-553. (mp)

ELADÓ kemény tűzifa. Tel. 0759-678-112. (20868-I)

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0742-866-258. (20360-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK bármilyen tetőkészítést és kisebb javítást. Tel. 0758-598-133, István. (20837)

VÁLLALUNK bármilyen típusú tetőfedést, kisebb javítást, külső-belső munkát 10% kedvezménnyel. Tel. 0751-696-823. (20823-I)

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel, bármilyen javítást, benti munkát, festést, glettelést. Hívjanak bizalommal, bármiben rendelkezésükre állunk! Tel. 0767-837-782. (20715)

TAPASZTALT szakember vállal garanciával: szigetelést polisztrénnel, padló-, falicsempe- és parkettlerakást, tetőjavítást, tetőkészítést, festést, teraszjavítást, teraszfestést, kerítésjavítást, kerítéskészítést, kapujavítást vagy -készítést, garázsjavítást, garázsfedést. Október 15-ig 15% kedvezmény. Tel. 0720-382-644, András. (20865)

VÁLLALOK szobafestést, teraszjavítást és bármilyen kisebb benti vagy kinti javítást. Nyugdíjasoknak 20% kedvezmény. Tel. 0740-358-662, László. (20865)

VÁLLALUNK: szobafestést, szigetelést, bármilyen kisebb javítást. Készítünk új háztetőt, virágcserepet lemezből. Tel. 0756-596-889, Berecki Sándor. (20844-I)

TETŐFEDŐ BÁDOGOS vállal tetőkészítést, külső-belső szigetelést, meszelést, javítást és bármilyen munkát, takarítást stb. Tel. 0747-508-707. (20854-I)

LÉPCSŐHÁZFESTÉST stb. vállalok. Tel. 0771-605-189. (20795-I)

VÁLLALUNK tetőkészítést, tetőjavítást, cserépforgatást, garáztető-javítást, meszelést, szigetelést polisztrénnel és bármilyen kisebb javítást. Tel. 0756-899-145. (20900-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Az élet elmúlik, de akit szerettünk, arra könnyes szemmel gondolunk. Ez a nap szomorú számunkra, mert újra megérint a gyász. Szeretettel emlékezünk az iszlói születésű

RÉTHI BENEDEKRE halálának évfordulóján. Nyugodj békében! Emlékét soha el nem múló szeretettel őriz felesége, Bözsi és szerettei. (20860)

ELHALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a drága jó édesanya, nagymama, testvér, keresztanya, anyós, rokon és jó szomszéd,

GRÁF JOLÁN életének 76. évében csendesesen megpihent.

Drága halottunk temetésére 2023. október 4-én, szerdán 14 órakor a marosvásárhelyi református temetőben kerül sor, evangélikus szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (20925)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy **KISS ERNŐNÉ** született **MÁRKÓ MAGDOLNA MÁRIA**

életének 84. évében, 2023. szeptember 19-én elhagyta a földi léte.

Földi hamvainak nyugalomra helyezésére végakarátának megfelelően 2023. október 27-én 14 órakor a budapesti Fiumei úti sírkert urnatemetőjében kerül sor.

Drága emléke örökké a szívünkben él.

A gyászoló család. (sz.-l)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a drága jó édesanya, nagymama,

STEFF PIROSKA életének 88. évében eltávozott az élők sorából.

Pihenése legyen csendes, emléke áldott!

A gyászoló család. (20929-I)

SZALADJ EGY JÓ CÉLÉRT!

**VASÁRNAP
OKT. 8** | **MEGTALÁLSZ MINKET A SOMOSTETŐN!**
10:00 - 18:00

**A NEHÉZ SORSÚ GYEREKEK IS
MEGÉRDEMLIK A KÉNYELMES
LÁBBELIT.**

ADOMÁNYODDAL ŐKET SEGÍTJÜK!

**HELYSZÍN AZ
ÁLLATKERT!**

Harmadik alkalommal mozgatják meg a Babeş–Bolyai Tudományegyetem marosvásárhelyi kirendeltségének diákjai a főként (de nem csak) marosvásárhelyi lakókat a Szaladj egy jó célért! elnevezésű adománygyűjtő akcióval.

Az eseményre kilátogatóknak **október 8-án, vasárnap 10 órától egészen este 6 óráig** lesz lehetőségük adományozni, majd pedig szaladni. Minden lelkes résztvevő annyit adományoz, amennyit szeretne, illetve annyit is szalad, amennyi neki jólesik.

Az esemény fő helyszíne a somostetői futópálya, viszont az adományozóknak az állatkertben a kijelölt útvonalakon is lesz lehetőségük szaladni.

Bogyó Boróka, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem marosvásárhelyi kirendeltsége diákszövetségének elnöke elmondta, hogy az adománygyűjtő akció során az Erdőszentgyörgyre bejáró hátrányos helyzetű gyerekeknek benti, illetve a téli időszakra kint használatos lábbelikre gyűjtenek. A diákok nemcsak két évente, hanem ezentúl minden évben meg szeretnék szervezni ezt az akciót, ugyanis a pedagógushallgatók rendkívül fontosnak tartják, hogy segítsenek azoknak, akiknek csak tudnak.

Az esemény támogatója a Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség, illetve a Marosvásárhelyi Állatkert, amelyeknek jóvoltából a résztvevők nemcsak a békés somostetői futópályán szaladhatnak, hanem az állatkerti környezetben is.

Mint már hangsúlyoztuk, mivel ez a harmadik ilyen rendezvénye a diákságnak, idén újdonságokkal és meglepetésekkel is készülnek az adományozóknak (kicsiknek és nagyoknak egyaránt). Az esemény nyitott minden kedves érdeklődő számára, ezért arra biztatunk mindenkit, hogy szaladjon egy jó célért!

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

MCA Health Care
ORVOSI LABORÁTORIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alaphól származó összeggel októberre ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7–19 óra között.

**JÓ NAPOT!
MEGJÖTTEM...**

MINDEN SZERDÁN 21 ÓRÁTÓL

Badics Petrával

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

**MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA**

228-as
a DIGI hálózatban

**Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:**

**Lucy Adlington
Divatszalon
Auschwitzban**

**tej és
méz**
rupi kaur

**Rupi Kaur
tej és méz**

Keresse fel kávézónkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

